روز اطلاعات

یک‌شنبه ■ ۶ دلو ۱۳۹۸ | SUNDAY ■ 26 JANUARY 2020
سال نهم ■ شماره ۱۸۹۴ | YEAR 09 ■ PRINT 1894

حمله موشکی ایران:

تعداد سربازان آسیب دیده امریکایی به ۳۴ نفر رسید

اطلاعات روز: پنتاگون، وزارت دفاع امریکا گزارش کرده تعداد سربازان این کشور که در...

۶

افزایش کشته‌شدگان ویروس مرگبار چینی به ۴۱ نفر

اطلاعات روز: مقامات رسمی بهداشتی در چین گفته‌اند که ۱۵ نفر دیگر نیز بر اثر ابتلا به...

۶

فاوره:

دیگر هیچکس جلودار هالند نیست!

بعد از پیروزی ۵-۱ دورتموند مقابل کلن با دبل ارلینگ هالند، لوسین فاوره سرمربی دورتموند از...

۷

گل‌ها در رئال مادرید برای همه است

رئال مادرید در این فصل ۱۷ گلزن داشته است.
به نقل از آس، زین الدین زیدان...

۷

سازمان عفو بین‌الملل:

«کاهش خشونت» تلفات غیر نظامیان در افغانستان را به صفر برساند

۲

یادداشت روز

دو روی ۷۰ سال روابط هند و افغانستان

روز جمعه روابط دیپلماتیک هند و افغانستان ۷۰ ساله شد. باور غالب این است که روابط هند و افغانستان پایدار و نامحدود است. هند در طول نزدیک به دو دهه‌ی گذشته از متحدان منطقه‌ای عمده افغانستان بوده و سهم بزرگی در بازسازی کشور داشته است. به عبارت دیگر، در سال‌های پس از شکست طالبان و روی کار آمدن نظم نو در افغانستان، هند پنجمین کشور بزرگ کمک‌کننده به بازسازی افغانستان بوده‌است. بازسازی بند سلما در هرات و ساخت بنای جدید پارلمان کشور از جمله دو پروژه‌ی بزرگ هند در افغانستان است. در یک کلام روابط هند و افغانستان به‌طور سنتی حسنه بوده و هند همواره تلاش کرده است که دل مردم افغانستان را به‌دست آورد. به‌همین دلیل در حال حاضر بسیاری ازمردم افغانستان به این باورند که هند دوستی برای تمام فصول است. صادرات فرهنگی هند به تحکیم روابط دیرینه بین دو کشور کمک می‌کند. به همین ترتیب، مردم افغانستان به‌طور عموم دهلی‌نو را عامل ثبات در منطقه می‌دانند و باور دارند که...

۲

حسین‌بخش (۲)

حسین‌بخش نماز صبح را تمام کرد، کلاه را از سر خود برداشت و دستی بر موهای درشت خود کشید و کلاه خود را دوباره بر سر گذاشت. تسبیح را برداشت، اما تسبیحی نگفت و دعایی نکرد. پس از سکوتی طولانی جانماز را جمع کرد و از خانه بیرون آمد. آفتاب بالاترین نقطه‌ی کوه مقابل خانه‌اش را که به «سنگ ِپری» مشهور بود و هیچ کس وجه تسمیه‌اش را به درستی نمی‌دانست، طلایی کرده بود. حسین‌بخش از زیر درختان تنومند توت گذشت، از راه باریک...

۳

در عروسی خاله | طنز

شنیدم امرالله صالح گفته که «هیچ خارجی نمی‌تواند در مذاکرات صلح از افغان‌ها نمایندگی کند و توافق‌شان با طالبان را بر مردم افغانستان تحمیل کند». ابتداء از خوش‌حالی جیغ کشیدم، سپس الله اکبر گفتم، به‌تعقیب زنده باد امرالله و مرده باد مخالفانش گفتم. به‌دنبالش رفتم شصت و سه استاتوس فیسبوکی‌اش را قلبک زدم، در ادامه به تعدادی از مخالفان سیاسی‌اش دشنام فرستادم، بعد از آن نمی‌دانستم چه‌کار کنم...

۳

صلح و اختلافات داخلی؛ دود به چشم چه کسی می‌رود؟

پس از مطرح شدن کاهش خشونت به‌جای آتش‌بس در روند گفت‌وگوهای صلح، اختلافات داخلی گسترده نمایان‌تر شده است. نمونه‌ی بارز آن اظهارات اخیر حامد کرزی رییس‌جمهور پیشین، عبدالله عبدالله رییس اجرایی و اشرف غنی رییس‌جمهور علیه یک دیگر است.

پس از آن‌که حکومت افغانستان «پیشنهاد کاهش خشونت» را رد و بر آتش‌بس کامل و سراسری تأکید کرد، حامد کرزی، رییس‌جمهور پیشین گفت که حکومت نباید به بهانه‌ی آتش‌بس مانع آغاز گفت‌وگوهای بین‌الافغانی صلح شود. آقای کرزی در ۲۹جدی در گفت‌وگو با بی‌بی‌سی گفت که تأکید بیش از حد به برقراری آتش‌بس از سوی دولت افغانستان، مانع آغاز مذاکرات میان‌افغان‌ها خواهد شد. او «کاهش خشونت‌ها» را در این مرحله برای افغانستان یک موضوع بزرگ عنوان کرده بود...

۴

یک صندلی و دو نفر؛

«رفت و آمد در موترهای مسافرکشی عذاب‌آور است»

رفت و آمد زنان با وسایل حمل و نقل عمومی در شهر کابل همیشه برای آنان پردردسر بوده است. از متلک‌هایی که نثارشان می‌شود گرفته تا لمس کردن بدن‌شان توسط رانندگان. زنان می‌گویند همه روزه مشکلات که در وسایل حمل‌ونقل عمومی در شهر کابل می‌بینند، به خاطره‌های تلخ‌شان از خیابان‌های کابل افزوده می‌شود. رانندگان موترهای مسافربری در کابل، معمولاً در صندلی‌های تک‌نفره و جلو موترها دو مسافر می‌نشانند. این‌کار برای مردان شاید زیاد سخت نباشد، اما برای زنان عذاب‌آور است.

برای جلوگیری از این مشکل، به‌تازگی شماری از زنان در شبکه‌های اجتماعی کارزاری را به راه انداخته‌اند و از مدیریت ترافیک شهر کابل می‌خواهند که جلو این کار را بگیرند...

۴

دست‌باز شکارچیان؛

خطر انقراض نسل حیوانات کم‌یاب در فراه جدی است

مسوولان اداره‌ی محیط زیست فراه به روزنامه اطلاعات روز گفته اند نسل چندین گونه‌ی از حیوانات و پرندگان کمیاب در این ولایت منقرض شده یا در معرض نابودی قرار دارد. محمد فاضل نوری رییس اداره‌ی محیط زیست فراه می‌گوید سال‌ها است شکار غیرقانونی حیوانات کم‌یاب در این ولایت ادامه دارد و تا کنون نسل باز و شاهین در فراه منقرض شده و بز کوهی، آهو، خرگوش، پلنگ برفی و پرنده‌ی توغ‌دارو در حالت انقراض قرار دارند.

به گفته‌ی آقای نوری بسیاری از حیوانات که در حال حاضر در فراه شکار می‌شوند، جزء از حیوانات حفاظت‌شده‌ی افغانستان هستند.

نگرانی از افزایش شکار حیوانات کم‌یاب در فراه در حالی افزایش یافته که اخیرا ویدیویی از...

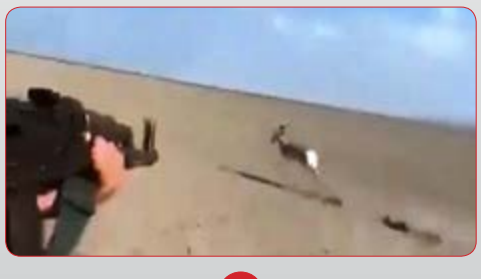

۵

ادامه یادداشت روز

هند به مثابه یکی از قابل‌اعتمادترین کمک‌کنندگان افغانستان، معمار پروژه‌های توسعه‌ای بزرگ مانند ساختمان پارلمان افغانستان، شاهراه‌ها، بند سلما و یکی از تأمین‌کنندگان خدمات صحی و آموزشی به هزاره‌ها شهروند افغانستان است و یکی از شریکان استراتژیک با تاریخ و ارزش‌های مشترک، جای بزرگی در قلب مردم افغانستان دارد.

اما این روابط روی دیگری نیز دارد. همواره روابط دیپلماتیک کابل با همسایگان و متحدان منطقه‌ای‌اش متاثر از روابط آن‌ها بوده است. هند همواره تلاش کرده است که با تحکیم دوستی خود با کابل دست پاکستان را از افغانستان کوتاه کند. اسلام‌آباد نیز همواره کوشیده است که با حمایت از گروه‌های تندرو مثل طالبان، مردم و حکومت افغانستان را مجبور کند که از هند دوری گزینند. به همین دلیل در بیش از ۱۸ سال گذشته اغلب پروژه‌های هند درافغانستان با تهدید امنیتی مواجه بوده است. زیرا پاکستان رقیب منطقه‌ای هند و همسایه‌ی افغانستان از این نقش فعال هند در افغانستان ناراضی بوده است و حضور هند در افغانستان را تهدیدی برای امنیت خود پنداشته است. و بارها به صورت آشکار پاکستان از ایفای نقش درست هند در افغانستان ابراز ناخشنودی کرده است. فراز و فرود روابط کابل با همسایگان و متحدان منطقه‌ای‌اش –مشخصا هند و پاکستان– سال‌ها است که دست‌خوش تحولاتی است که در خارج از افغانستان رقم می‌خورد. به همین دلیل سال‌ها است که کابل عرصه‌ی رقابت اسلام‌آباد و دهلی‌نو است.

دوستی هند با افغانستان می‌تواند برای خیلی از کشورها از جمله پاکستان درسی بزرگی باشد. اگر هر کشوری در افغانستان بخواهد نقش سازنده بازی کند، مردم افغانستان قدردان آن‌خواهد بود. باور غالب این است که روابط هند و افغانستان پایدار و نامحدود است اما برعکس، غالبا باور عمومی بر این است که پاکستان در تلاش ایجاد دولت دست‌نشانده‌ی خود در افغانستان می‌باشد تا از این طریق منافع خود را در این کشور تامین نموده و در مناسبات سیاسی در افغانستان دست بالایی را داشته باشد. از این‌رو، مردم افغانستان نسبت به پاکستان از یک‌سو به‌دلیل روابط نظامی این کشور با طالبان و سایر گروه‌های شبه‌نظامی در افغانستان و از سوی دیگر به‌دلیل خصومت‌ها و درگیری‌های جاری در مرز، بیش‌تر نگاه منفی دارند.

افغانستان در آستانه‌ی یک تحول جدی است. امیدواری این است که گفت‌وگوهای صلح جاری به نتیجه برسد و بر بیش از ۴۰ سال جنگ‌های ویرانگر نقطه‌ی پایان گذاشته شود. از این‌رو روند صلح افغانستان از هر تحول ناخوشایند در منطقه متأثر می‌شود. انتظار مردم افغانستان از کشورهای همسایه و متحدان منطقه‌ای‌اش این است که در روند صلح افغانستان نقش مثبت بازی کنند. افغانستان بارها اطمینان داده است که اجازه نمی‌دهد از خاک افغانستان علیه هیچ کشوری دیگری استفاده شود. از این‌رو افغانستان در صلح، به نفع همه است. افغانستان به لحاظ موقعیت از اهمیت زیادی برای بازیگران کلان سیاست در منطقه برخوردار است. متاسفانه این اهمیت برای ابرقدرت‌های اقتصادی و سیاسی به جای این که فرصت رقابت‌های اقتصادی باشد جایی برای بازی سیاسی شده است. باید رقابت‌های سیاسی جایگزین رقابت‌های اقتصادی شود.

سازمان عفو بین‌الملل:

«کاهش خشونت» تلفات غیرنظامیان در افغانستان را به صفر برساند

اطلاعات روز: سازمان عفو بین‌الملل اعلام کرده است که مذاکرات امریکا و طالبان برای «کاهش خشونت» در افغانستان به پایان دادن به همه حملات به غیرنظامیان باشد.

این سازمان در بیانیه‌ای همچنان گفته است که این مذاکرات باید شامل تعهد دو طرف [امریکا و طالبان] برای پیروی از قوانین جنگ باشد و تلفات غیرنظامیان به صفر برسد.

در بیانیه‌ی سازمان عفو بین‌الملل آمده است: «در یک درگیری که شاخصه‌ی آن حمله به غیرنظامیان است، اصطلاح کاهش خشونت بی‌معنی است. میزان خشونت قابل قبولی وجود ندارد. ایالات متحده و طالبان افغانستان باید متعهد به پیروی از قوانین جنگ باشند و به همه حملات به غیرنظامیان افغانستان پایان دهند.»

عفو بین‌الملل افزوده است که غیرنظامیان از یک سو در نتیجه‌ی عملیات نیروهای طرفدار دولت و نیروهای خارجی و از سوی دیگر در نتیجه‌ی حملات طالبان و دیگر گروه‌های مسلح کشته می‌شوند. به گفته‌ی این سازمان، طالبان و دیگر گروه‌های مسلح «قصدا دست به جنایات جنگی» زده‌اند و در مواردی حتا مکاتب و مساجد را نیز هدف قرار داده‌اند.

از سویی هم، عمر وراج، معاون رییس منطقه‌ای سازمان عفو بین‌الملل در جنوب آسیا گفته است: «ادعاهای صلح را نمی‌توان تا زمانی که طرف‌های درگیر، حمله به غیرنظامیان را متوقف کنند، جدی گرفت.»

عمر وراج افزوده است که طرف‌های درگیر باید متعهد به مذاکرات از غیرنظامیان باشند و همه حملات به غیرنظامیان باید مورد بررسی و محاکمه قرار گیرند. او همچنان تأکید کرده است که مذاکرات صلح تحت هیچ شرایطی نباید مجوز مصونیت از مجازات باشد.

این همه در حالی است که در یک هفته‌ی گذشته تیم‌های مذاکراتی ایالات متحده‌ی امریکا و گروه طالبان در دوحه، پایتخت قطر مصروف گفت‌وگو و مذاکره هستند. هدف از این گفت‌وگوها توافق روی «کاهش خشونت» در جریان درگیری‌ها در افغانستان گفته شده است.

حکومت افغانستان اما هر گونه طرح در مورد کاهش خشونت را رد کرده و خواستار اعلام آتش‌بس شده است. چندین مقام ارشد دولت افغانستان از جمله رییس‌جمهور اشرف غنی، سرور دانش معاون دوم ریاست‌جمهوری و سلام رحیمی وزیر دولت در امور صلح گفته‌اند که کاهش خشونت برای دولت و مردم افغانستان معنا ندارد.

لطیف پدرام:

حکومت در جمع گروه‌های سیاسی در گفت‌وگوهای صلح شرکت کند

اطلاعات روز: عبداللطیف پدرام، نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری ششم میزان می‌گوید که گروه طالبان حاضر به مذاکره با حکومت افغانستان به رهبری محمداشرف غنی نیست. به گفته‌ی او، حکومت باید در جمع گروه‌های سیاسی دیگر در گفت‌وگوهای صلح با طالبان شرکت کند.

آقای پدرام که دیروز (شنبه، ۵ دلو) در یک نشست خبری در کابل صحبت می‌کرد، گفت که طالبان حکومت اشرف غنی را «یک حکومت ناتوان و دست‌نشانده» می‌دانند و حاضر به مذاکره با این حکومت نیست.

او گفت: «اگر قرار است مشارکت کند، باید در جمع گروه‌هایی که می‌خواهند در گفت‌وگوهای صلح مشارکت کنند، شرکت کند.»

پیش از این، کریم خلیلی، رییس شورای عالی صلح کشور نیز گفته بود که گروه طالبان حاضر به گفت‌وگو با دولت افغانستان به‌ویژه رییس‌جمهور اشرف غنی نیست. آقای خلیلی همچنان ارگ ریاست‌جمهوری را متهم کرده بود که صلح را در انحصار خود گرفته است.

خلیلی در یک نشست «حزب وحدت اسلامی افغانستان» در کابل تأکید کرده بود که به‌خاطر رسیدن به صلح باید مردم افغانستان و مجموعه‌های سیاسی به‌عنوان طرف اصلی طالبان در گفت‌وگوهای صلح در نظر گرفته شود.

این همه در حالی است که گروه طالبان تا کنون حاضر به گفت‌وگو و مذاکره‌ی مستقیم با حکومت افغانستان نشده است. گفت‌وگوی این گروه با نمایندگان امریکا در قطر جریان دارد. مذاکرات بین‌الافغانی یکی از موضوعات مورد بحث در گفت‌وگوهای امریکا و طالبان گفته شده است.

«نتیجه‌ی انتخابات قابل قبول نیست»

آقای پدرام در مورد انتخابات ریاست‌جمهوری ششم میزان نیز گفت که نتیجه‌ی این انتخابات قابل قبول نیست. او افزود که میزان مشارکت در انتخابات ریاست‌جمهوری خیلی پایین بود و در صورتی که کسی به عنوان برنده هم اعلام شود، دولت او مشروع نخواهد بود.

پدرام گفت: «به دلایل عقلی و دلایل بسیار حقوقی هر نتیجه‌ای که از این انتخابات بیرون بیاید، نامشروع خواهد بود. این برای تعیین زعامت یک مملکت کافی نیست.»

به گفته‌ی او، رییس‌جمهور مطابق به قانون اساسی صلاحیت‌هایی دارد و در صورتی که این صلاحیت‌ها به‌صورت ذاتی از سوی مردم تفویض نشود، منجر به فاجعه می‌شود و اجرائات آن نیز حکم قانونی ندارد.

انتخابات ریاست‌جمهوری در تاریخ ششم میزان برگزار شد. نتایج ابتدایی این انتخابات در اول جدی اعلام شد. براساس این نتایج، آقای پدرام ۱۲ هزار و ۶۰۸ رأی از مجموع یک‌میلیون و ۸۲۴ هزار و ۴۰۱ رأی را به‌دست آورده است.

یک چرخبال قراردادی ارتش در هلمند نشست اضطراری کرد

اطلاعات روز: وزارت دفاع ملی کشور سقوط یک چرخبال قراردادی ارتش در ولایت هلمند را رد کرده و گفته است که این چرخبال نشست اضطراری کرده است.

در اعلامیه‌ی این وزارت آمده است که یک فروند چرخبال نوع MI – ۱۷ حوالی ساعت ۱۲:۰۰ دیروز (شنبه، ۵ دلو) در ولسوالی کجکی هلمند به دلیل «عوارض تخنیکی» نشست اضطراری کرده است.

وزارت دفاع تأکید کرده است که در این نشست اضطراری به سرنشینان چرخبال هیچ آسیبی نرسیده است. این وزارت در عین حال گفته است که «چگونگی نشست اضطراری» این چرخبال را بررسی می‌کند.

پیشتر نواب‌شاه، آمر ارتباطات عامه قول اردوی ۲۱۵ میوند در صحبت با روزنامه اطلاعات روز گفته بود که یک فروند چرخبال قراردادی ارتش در اثر اصابت راکت گروه طالبان در ولسوالی کجکی هلمند سقوط کرده است.

نواب‌شاه همچنان گفته بود که این چرخبال مربوط به یک شرکت خصوصی امنیتی بود که با وزارت دفاع به‌خاطر اکمالات نیروهای ارتش قرارداد داشت. او اما دو رویداد دیگر در پکتیا و پکتیکا را «نشست اضطراری» به دلیل نقص فنی اعلام کرده بود.

حدود سه هفته پیش نیز سه چرخبال ارتش در ولایت‌های فراه، پکتیا و پکتیکا سقوط کرده بود. وزارت دفاع سقوط چرخبال در ولایت فراه را تأیید کرده بود، گروه طالبان ادعا کرده است که این چرخبال از سوی جنگ‌جویان این گروه کند، تا نیازمندی ما به واردات دارو از کشورهای خارجی کم‌تر شود.»

نخستین کارخانه‌ی تولید سیروم افغانستان در شهرک صنعتی هرات افتتاح شد

اطلاعات روز: نخستین کارخانه‌ی تولید سیروم به هزینه‌ی بیش از یک میلیون دالر امریکایی در شهرک صنعتی هرات افتتاح شد. این کارخانه چندی پیش ایجاد شده بود، اما روند تولید سیروم در آن دیروز (شنبه، ۵ دلو) عملا آغاز شده است.

محمد رضا عالمی، مسئول شرکت سیروم سازی «پرسوا» به روزنامه اطلاعات روز گفت که این کارخانه ظرفیت تولید چهار نوع سیروم را دارد. به گفته‌ی او، در این کارخانه روزانه ۱۲ هزار لیتر سیروم تولید خواهد شد.

آقای عالمی همچنان اطمینان داد که در آینده‌ی نزدیک در بخش تولید دارو بیشتر سرمایه‌گذاری خواهد کرد. او از حکومت نیز خواست که در راستای حمایت از تولیدات داخلی اقدام کند.

در همین حال، عبدالقیوم رحیمی، والی هرات هنگام افتتاح این کارخانه به روزنامه اطلاعات روز گفت که تلاش خواهند کرد تا به‌منظور رشد این کارخانه، تعرفه‌های گمرکی سیروم وارداتی را بلند ببرند.

آقای رحیمی گفت: «دیگر نیازی نیست که سیروم از کشورهای خارجی بیاید. این‌جا در هرات تولید می‌شود و من تشکری می‌کنم از صنعت‌گران خود.»

مسئولان صحی در هرات نیز می‌گویند که تولیدات سیروم در هرات از کیفیت خوبی برخوردار است و باید شفاخانه‌های خصوصی و دولتی از این تولیدات استفاده کنند.

عبدالحکیم تمنا، رییس صحت عامه هرات به روزنامه اطلاعات روز گفت: «از همه فروشندگان و توزیع‌کنندگان دارو می‌خواهم که از تولیدات داخلی بخرند تا اقتصاد ما رشد

بریتانیا از بهبود آموزش دختران در افغانستان حمایت می‌کند

اطلاعات روز: آنذره استیفان ام.پی، وزیر دولت بریتانیا در امور انکشاف بین‌المللی DFID در دیداری با محمدمیرویس بلخی، سرپرست وزارت معارف کشور گفته است که کشورش از بهبود آموزش دختران در افغانستان حمایت می‌کند.

این دیدار در حاشیه‌ی نشست بین‌المللی THE EDUCATION WORLD FORUM ۲۰۲۰ در لندن انجام شده است.

وزارت معارف دیروز (شنبه، ۵ دلو) در اعلامیه‌ای گفته است که آقای بلخی در این دیدار دست‌آوردهای این وزارت در حوزه‌ی خدمات آموزشی در ۳۴ ولایت کشور را تشریح کرده است. به نقل از اعلامیه، سرپرست وزارت معارف در این دیدار همچنان از ۳۷ میلیون کودک بیرون از مکتب نیز یادآوری کرده و افزوده است که بیشتر این کودکان را دختران تشکیل می‌دهند.

آقای بلخی در این دیدار به ضرورت ارتقای ظرفیت و معیاری‌سازی سیستم آموزشی، نبود محیط آموزشی مناسب برای دانش‌آموزان، مکاتب بدون تعمیر و مشکلات موجود در بخش حفظ و مراقبت از کودکان افغانستان تأکید کرده و خواستار همکاری‌های بیشتر بریتانیا با معارف افغانستان در این بخش‌ها شده است.

در همین حال، آنذره استیفان ام.پی، وزیر دولت بریتانیا در امور انکشاف بین‌المللی DFID وعده کرده است که کشورش افغانستان را در بخش‌های آموزش و پرورش کودکان همکاری می‌کند.

مجمع جهانی آموزش و پرورش همه ساله نشست بین‌المللی را با حضور وزیران و نمایندگان معارف بیش از ۱۰۰ کشور به هدف بهبود و انکشاف خدمات آموزشی، ارزیابی چالش‌های موجود در سیستم‌های آموزشی و همچنان به‌کارگیری از شیوه‌های نوین جهانی در آموزش و پرورش برگزار می‌کند.

امسال نشست بین‌المللی THE EDUCATION WORLD FORUM ۲۰۲۰ این مجمع از ۱۹ تا ۲۲ جنوری در لندن برگزار شد. به نمایندگی از افغانستان، محمدمیرویس بلخی، سرپرست وزارت معارف در این نشست شرکت کرده است.

حسین‌بخش

◆ سخیداد هاتف

زن میان‌سالی که چادر خاکستری خود را با دست پیش روی خود گرفته بود تا حسین‌بخش چهره‌اش را نبیند در را باز کرد و گفت: «یک لحظه صبر کنید. بازمحمد را خبر می‌کنم.»

لحظه‌ای بعد بازمحمد از در گلخن بیرون آمد و پرسید: «خیریت است؟»

حسین‌بخش بدون یک ثانیه درنگ لبه‌ی ضخیم واسکت بازمحمد را کشید و با صدایی که از خشم بریده می‌شد، گفت: «نهال‌هایت. بیا، بیا. همین لحظه نهال‌هایت را از زمین من بکش.»

بازمحمد واسکت خود را از دست حسین‌بخش بیرون آورد و فریاد زد: «زورت را به من نشان نده. نهال نهال. کدام نهال؟»

بخش دوم

حسین‌بخش نماز صبح را تمام کرد، کلاه را از سر خود برداشت و دستی بر موهای درشت خود کشید و کلاه خود را دوباره بر سر گذاشت. تسبیح را برداشت، اما تسبیحی نگفت و دعایی نکرد. پس از سکوتی طولانی جانماز را جمع کرد و از خانه بیرون آمد. آفتاب بالاترین نقطه‌ی کوه مقابل خانه‌اش را که به «سنگ پری» مشهور بود و هیچ کس وجه تسمیه‌اش را به درستی نمی‌دانست، طلایی کرده بود. حسین‌بخش از زیر درختان توتمند توت گذشت، از راه باریک کنار جوی به سوی خانه‌ی حاجی عزیز رفت و چند دقیقه بعد از زیر کلکین رنگ و رو رفته‌ی خانه‌ی بازمحمد رد شد و به سوی زمین‌های شیب‌دار پشت سنجدها گذر کرد. گل‌بخت راست گفته بود. شش نهال نه، هشت نهال بادام بازمحمد (برادر شیراحمد) را بر زمین خود دید.

حالا برای این که فراموش نکنم، همین جا شرح می‌دهم که چرا استاد رحیمی در عملیاتی که طراحی کرده بود، برای قومندان حسین‌بخش لعلی هیچ نقشی در نظر نگرفته بود. قصه از این قرار است که خود استاد رحیمی در هیچ عملیاتی شرکت نمی‌کرد. فرمانده عمومی بود؛ اما کسی ندیده بود که او به تفنگ حتا دست بزند. حسین‌بخش لعلی فقط شجاع نبود؛ قومندان لایقی هم بود. در عین حال این عیب را هم داشت که گپ در دهانش بند نمی‌ماند. هرچه به خاطرش می‌رسید، بر زبانش هم جاری می‌شد. در یکی از این موارد، بدون دلیل خاصی، گفته بود که جنگ را او و بچه‌های همراهش پیش می‌برند، اما نام استاد رحیمی بلند می‌شود. این سخن به گوش استاد رحیمی رسیده بود و بر او خیلی گران آمده بود. استاد معمولا صدای خود را بلند نمی‌کرد و از کسی به بدی نام نمی‌برد. اگر گفته شود که هیچ کس نمی‌دانست قهر استاد چه صورتی دارد، مبالغه نیست. چرا که استاد همیشه متبسم بود. حتا گریه هم تبسمش را محو نمی‌کرد. با همه‌ی این‌ها، استاد رحیمی در جایش، در موقع مناسب، پاسخی را که به نظر خودش مناسب می‌آمد، می‌داد.

استاد رحیمی با جنازه‌ی شیراحمد به قریه‌ی سرخ‌سنگ رفته بود و در آنجا با چشمی اشکبار به بازمحمد (برادر بزرگتر شیراحمد) فهمانده بود که اگر قومندان لعلی از خود بی‌کفایتی نشان نمی‌داد، امروز شیراحمد زنده بود. گفته بود که قومندان لعلی نباید جوانان کم‌تجربه‌ای چون شیراحمد را به آن عملیات خطرناک می‌برد و بعد در موقع حساس جان خود را می‌کشید و اولاد مردم را در زیر آتش تانک و توپ و هاوان تنها می‌گذاشت. گفته بود دلش وقتی بیشتر درد کرده بود که خبر شده بود قومندان لعلی قبل از شروع عملیات به یکی از بچه‌ها گفته که شیراحمد زنده و مرده‌اش چندان فرق ندارد.

همین بود سبب این که استاد رحیمی در آن عملیات به قومندان لعلی هیچ نقشی نداده بود. البته دلسنتش برای ما اهمیت چندانی ندارد.

حسین‌بخش پیشتر رفت و دوباره آن نهال‌هایی را که بازمحمد بر زمین تو کاشته بود، حساب کرد. هفت نهال قطعا بر زمین حسین‌بخش بودند. نهال هشتم بر مرز میان دو زمین بود و می‌شد نادیده‌اش گرفت. حسین‌بخش از قسمت میانی یکی از نهال‌ها گرفت و آن را به نیت ریشه‌کن کردن بالا کشید، اما فورا متوجه شد که نهال با دست بالا نمی‌آید. ندانست که خاک را یخ زده یا نهال ریشه دوانده. با خود گفت «اولاد خر، زنم را تنها دیده، زمینم را گرفته. باش نشانت می‌دهم.» سعی کرد یکی از نهال‌ها را از کمر بشکند. نتوانست. گره نهال کف دستش را خراشید. محل خراشیده را با زبان خود تر کرد و با دست دیگر مالش داد. اعصابش داغ شد. از سر زمین‌های پشت سنجدها فاصله گرفت و به سرعت به سوی خانه‌ی بازمحمد رفت. از دودکش خانه‌ی بازمحمد دود سفیدی بیرون می‌آمد. از پشت خانه‌ی باز محمد به در گلخن نزدیک شد و چند بار زنجیر آهنی در گلخن را تکان داد و با صدای بلند گفت: «بازمحمد در خانه است؟»

زن میان‌سالی که چادر خاکستری خود را با دست پیش روی خود گرفته بود تا حسین‌بخش چهره‌اش را نبیند در را باز کرد و گفت: «یک لحظه صبر کنید. بازمحمد را خبر می‌کنم.»

لحظه‌ای بعد بازمحمد از در گلخن بیرون آمد و پرسید: «خیریت است؟»

حسین‌بخش بدون یک ثانیه درنگ لبه‌ی ضخیم واسکت بازمحمد را کشید و با صدایی که از خشم بریده می‌شد، گفت: «نهال‌هایت. بیا، بیا. همین لحظه نهال‌هایت را از زمین من بکش.»

بازمحمد واسکت خود را از دست حسین‌بخش بیرون آورد و فریاد زد: «زورت را به من نشان نده. نهال نهال. کدام نهال؟»

حسین‌بخش که برای بحث نیامده بود، سیلی محکمی بر سر بازمحمد زد. کلاه سفید چرک‌آلود بازمحمد از سرش افتاد. بازمحمد از یخن حسین‌بخش گرفت و گفت «من زن تو را ...»، اما پیش از آن که جمله‌ی بازمحمد کامل شود مشت حسین‌بخش بر دهانش فرود آمد. بازمحمد تعادل خود را از دست داد و بر زمین افتاد، اما به سرعت برخاست و دوباره با حسین‌بخش گلاویز شد. حسین‌بخش با یک حرکت سریع بازمحمد را دوباره بر زمین انداخت و بر سینه‌اش پرید و در حالی که فریاد می‌زد «نهال می‌شانی؟ سر زمین نرت نهال می‌شانی؟» شروع کرد به زدن مشت بر سر و صورت بازمحمد. زن میان‌سالی که در راه بود صدای حسین‌بخش باز کرده بود، وقتی سر و صدای حسین‌بخش و بازمحمد را شنید بیرون دوید و چیغ زد «ای خاک بر سرم، کشت!» و دوباره به درون گلخن رفت و با خشت بزرگ سیاهی که از آن خاکستر می‌ریخت از دروازه‌ی گلخن بیرون دوید. دو بار خشت را با هر دو دست خود بالا برد، اما مرده شد. بار سوم آن را بالا برد و با تمام قدرت بر سر حسین‌بخش کوفت و با شتاب به درون گلخن بازگشت. حسین‌بخش مثل قطعه‌ای از خاک که از لبه‌ی یک دره جدا می‌شود و فرو می‌ریزد، به طرف راست بازمحمد خم شد، از روی سینه‌ی او لغزید و بر شانه‌ی راست خود افتاد. بازمحمد با شتاب بلند شد؛ برای یک لحظه خواست بر حسین‌بخش حمله کند، اما خیث‌خیث بلند گلوی حسین‌بخش بازش داشت. یک لحظه مثل کسی که میان دو تصمیم عاجل در تردید باشد، مبهوت ایستاد. بعد با ناباوری خم شد و سعی کرد صورت حسین‌بخش را ببیند. از دماغ حسین‌بخش خون می‌آمد. لرزش سردی در سراسر بدن بازمحمد دوید؛ موهای پس کله‌اش راست ایستادند. سر پا نشست و دست خود را بر پشت یخن حسین‌بخش گذاشت؛ بعد محکم تکانش داد و با صدای بلند گفت: «قومندان، قومندان!» آن‌گاه از شانه‌ی چپ حسین‌بخش گرفت و او را به آرامی به پشت خوابانید. منتظر ماند تا حسین‌بخش واکنشی نشان بدهد. آن‌گاه هر دو زانوی خود را بر زمین گذاشت و چهره‌ی خود را به صورت آلوده به خاک و خون حسین‌بخش نزدیک کرد و ملتمسانه گفت: «قومندان، قومندان، قومندان!» حسین‌بخش با دهان نیمه‌بازی که به آن زودی از شکل زندگی افتاده بود، دیگر نفس نمی‌کشید.

طنز

درعروسی خاله

◆ عیسا قلندر

شنیدم امرالله صالح گفته که «هیچ خارجی نمی‌تواند در مذاکرات صلح از افغان‌ها نمایندگی کند و توافق‌شان با طالبان را بر مردم افغانستان تحمیل کند». ابتداء از خوش‌حالی جیغ کشیدم، سپس الله اکبر گفتم، به‌تعقیب زنده باد امرالله و مرده باد مخالفانش گفتم. به‌دنبالش رفتم شصت و سه استاتوس فیسبوکی‌اش را قلبک زدم، در ادامه به تعدادی از مخالفان سیاسی‌اش دشنام فرستادم، بعد از آن نمی‌دانستم چه‌کار کنم. مثل اشرف نیک‌مرغ که چند روز قبل در بیمارستان یک دختر را دیده بود و عاشقش شده بود و بعد از آن نمی‌دانست آن دختر از کجاست؟ صنف چند است؟ مجرد است یا متاهل؟ و یک‌سره به‌تشویش بود، منم به تشویش بودم. در آخر تصمیم گرفتم کمی در مورد این حرف آقای صالح فکر کنم.

از رییس‌جمهور شروع کردم، به معاونین‌اش، حدالامکان به وزرایش، به مقامات عالی‌رتبه‌ی حکومت، به بزرگان قومی و مذهبی فکر کردم. بعد باخود گفتم این وطن، وطن گدودی است و اگر خدای نخواسته فردا یا پس فردا از همان گدودی‌های چند دهه قبل شروع شود، کدام این‌ها را در وطن خواهیم دید؟ دیدم هیچ‌کدام این‌ها در وطن نخواهد ماند. رییس‌جمهور که تا این دم هفته ده–دوازده بار جیغ می‌زند، آن‌زمان بدون جیغ به لبنان یا امریکا خواهد رفت. عبدالله عبدالله بدون هیچ مقدمه‌ی آرایشی به دهلی خواهد رسید. آقای دانش به زیارت کربلای معلی خواهد رفت و برنخواهد گشت. آقای دوستم تا جایی در امپراطوری‌اش باقی خواهد ماند. جلالت‌مآب کرزی دوباره در لاهور بند به تعلیم زبان انگلیسی خواهد پرداخت و وزرای کابینه هرکدام به طریقی به دبی و بانکوک خواهند رسید. رهبران قومی یکی با اسب، دیگری پیاده، چندتایی هم با موتر و هواپیما به کشورهای دوست و همسایه پناه خواهند برد. حتا رهبر محبوبم آقای حکمتیار غیب خواهد شد، طوری که هیچ‌کس نداند کجا است و چه می‌خورد، آیا حالش خوب است یا خدای نخواسته سرماخورده؟ همین‌طور یک لیست طولانی ترتیب دادم و دیدم هیچ‌کس گیر نخواهد کرد. حتا جوانانی‌که فعلا چهارچنگه به زمام امور چسپیده‌اند، برای ادامه‌ی تحصیلات و معتبرکردن مدارک فولبرایت‌شان خواهند شتافت و تا گدودی دیگر صبر خواهند کرد. از این بیشتر ادامه ندادم، ترسیدم یک‌وقت وطن بیخی خالی شود و مردم از سنگینی سکوت «زاره‌کفک» شوند.

می‌خواستم به فیسبوک بروم و تمام پست‌های آقای صالح را که قلبک زده بودم، پس «انقلبک» کنم، اما یک‌دفعه به ذهنم رسید که اگر همین حالا دونالد ترامپ فقط یک توییت بزند و بگوید که در حکومت آینده معاش معاونین رییس‌جمهوری افغانستان را پرداخت نخواهد کرد، چه بر سر آقای صالح می‌آید؟ آیا رییس‌جمهور از کود ۹۱ به او تحت عنوان «کمک به مستضعفین» معاش خواهد داد؟ به‌هزار زحمت خودم را از شر این افکار شیطانی خلاص کردم و با قصه‌ی انتخابات‌های گذشته مشغول شدم. دور نه، همین پنج سال پیش وقتی انتخابات برگزار کردیم و معلوم شد که آقای غنی رای لازم برای ریاست جمهوری را ندارد؛ خودتان خبر دارید که یک کاکای لنگ‌دراز که حتا گرفتن نامش در افغانستان آسان نیست آمد و به‌بریش همه‌ی ما خندید و گفت آرا بی‌آرا، انتخابات بی‌انتخابات، برنده بی‌برنده. سم صحیح آدم‌وزای یکی تان با رییس‌جمهور و دیگرتان با رییس اجرائیه معرفی می‌کنیم و شما هم مشغول شوید. قیرقیر اضافی هم نباشد. همه خفه شدیم و گفتیم بیا چیزی که خیر باشد. هرچند آن‌زمان آقای صالح بسیار از ستم و ظلمی که در حق عبدالله‌ی مظلوم شد فریاد کرد، اما او هم مثل خود عبدالله به مقام ریاست اجرایه امیدوار بود که بتواند کاری کند. متاسفانه در طول پنج سال، هم عبدالله هم صالح فهمید که بدون خارجی‌ها، هیچ‌کاری از کردن نیست. این‌که آقای صالح حالا کنار غنی قرار گرفته و تقریبا از برنده‌شدن انتخابات مطمئن است، دلیل نمی‌شود که اول خدا، دوم غنی سوم خودش را قدرت برتر فکر کند.

من مطمئنم که آقای صالح خوب و بهتر از ما می‌داند که سناریوی جنگ و صلح در افغانستان در بیرون از کشور یعنی نزد همان «هیچ خارجی» نوشته شده و خارجی‌ها مدیریت‌اش می‌کنند. تازه ما تمام تلاش و دعای مان این است که در این سناریو نقشی هم به ما داده شود. اگر باورتان نمی‌شود حجم و وسعت پیام‌های تبریکی «تقریری‌های شایسته» را در میان دوستان‌تان دنبال کنید. تقریری‌هایی‌که عمر کوتاهی دارند و شایستگی‌های که آخرش جنجال قومی-سیاسی دارد.

حالا بگذریم. بی‌خیال حرف‌های من. من خودم هم دعا می‌کنم که آقای صالح و همکارانش این توانایی را پیدا کنند و در گفت‌وگوهای صلح نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند. هرچند تا این دم مهم‌ترین فعالیت حکومت، ارسال لیست ۲۲۰ نفری است که طالبان آن را رد کردند و گفتند «اینجا عروسی خاله‌تان نیست».

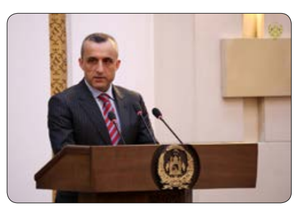

خبر داخلی

نزدیک به نیم تُن مواد مخدر در فراه به آتش کشیده شد

اطلاعات روز: منابع امنیتی در ولایت فراه می‌گویند که ۴۹۹ کیلوگرام مواد مخدر و ۵۲۴ لیتر مشروبات الکلی در حضور مقام‌های نظامی و غیرنظامی این ولایت از بین برده شده است.

محب‌الله محب، سخن‌گوی فرماندهی پولیس فراه به روزنامه اطلاعات روز گفت که این مواد مواد مخدر و مشروبات الکلی دیروز (شنبه، ۵ دلو) به آتش کشیده شده است. نوعیت این مقدار مواد مخدر تریاک، هیروین و چرس گفته شده است.

آقای محب همچنان گفت که این مقدار مواد مخدر در جریان سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۷ خورشیدی از سطح شهر و ولسوالی‌های این ولایت کشف و ضبط شده بود.

به گفته‌ی او، در پیوند به قاچاق و ترانزیت نزدیک به نیم تُن مواد مخدر ۱۱۴ نفر بازداشت و به نهادهای عدلی و قضایی معرفی شده‌اند.

از سویی هم، مسعود بختور، معاون والی فراه نیز هنگام حریق این مقدار مواد مخدر گفت که قاچاق مواد از منابع اصلی تمویل هراس‌افگنان در این ولایت است. او بر مبارزه جدی با کشت و قاچاق مواد مخدر تاکید کرد.

ولایت فراه در غرب کشور به دلیل داشتن مرز مشترک با ایران، در محراق توجه قاچاقبران مواد مخدر قرار دارد.

صلح و اختلافات داخلی؛ دود به چشم چه کسی می‌رود؟

عصمت‌الله سروش

پس از مطرح شدن کاهش خشونت به‌جای آتش‌بس در روند گفت‌وگوهای صلح، اختلافات داخلی گسترده نمایان‌تر شده است. نمونه‌ی بارز آن اظهارات اخیر حامد کرزی رییس‌جمهور پیشین، عبدالله عبدالله رییس اجرایی و اشرف غنی رییس‌جمهور علیه یک دیگر است.

پس از آن‌که حکومت افغانستان «پیشنهاد کاهش خشونت» را رد و بر آتش‌بس کامل و سراسری تأکید کرد، حامد کرزی، رییس‌جمهور پیشین گفت که حکومت نباید به بهانه‌ی آتش‌بس مانع آغاز گفت‌وگوهای بین‌الافغانی صلح شود. آقای کرزی در ۲۹جدی در گفت‌وگو با بی‌بی‌سی گفت که تأکید بیش از حد به برقراری آتش‌بس از سوی دولت افغانستان، مانع آغاز مذاکرات میان‌افغان‌ها خواهد شد. او «کاهش خشونت‌ها» را در این مرحله برای افغانستان یک موضوع بزرگ عنوان کرده بود.

بعدتر عبدالله عبدالله، رییس اجرایی در ۳۰ جدی در نشست شورای وزیران گفت که صلح خواست جمعی مردم افغانستان است و وزارت دولت در امور صلح نمی‌تواند به تنهایی کار صلح را در کشور به پیش ببرد. آقای عبدالله افزود که مردم افغانستان حق دارند درباره‌ی صلح موضع‌گیری، بحث و گفت‌وگو داشته باشند. او با تأکید بر این که صلح در انحصار یک فرد بوده نمی‌تواند، همچنان گفت: «گفت‌وگوها و تیم مذاکره‌کننده، تیم جامع باشد به‌شمول حکومت، اما به هیچ صورت یک وزارت نمی‌تواند کار صلح را در کشور پیش ببرد. برخی اظهارات صورت گرفته بود که تمام فعالیت‌ها در محور یک وزارت صورت بگیرد که فکر کنم آنقدر سنجیده شده نبود.»

این دو سیاست‌مدار افغانستان به‌نحوی آقای غنی را مانع صلح می‌دانند و می‌گویند که او می‌خواهد صلح در اختیار کامل وی باشد.

اشرف غنی در جریان نشست مجمع جهانی اقتصاد در شهر «داووس» سویس به اظهارات کرزی و عبدالله واکنش نشان داد و شدیداً از این دو مقام انتقاد کرد. آقای غنی گفت که این دو نفر چون طرحی در مورد صلح و آینده‌ی افغانستان ندارند، بنا انتقاد می‌کنند: «لطفا به من یک صفحه نشان دهید که یکی از این آقایان در مورد آینده‌ی افغانستان نوشته باشند.»

غنی ضرب‌المثل «دست‌تان که به انگور نرسید، می‌گوید ترش است» را در مورد آقای عبدالله و کرزی استفاده کرد و گفت که خودش برنامه‌ای برای صلح دارد و روی آن با مردم افغانستان پی جا کار می‌کند، اما حامد کرزی و عبدالله عبدالله برنامه‌ای برای مذاکره با طالبان و استقرار صلح ندارند.

رییس‌جمهوری کشور همچنان گفت که آقای کرزی به‌خاطر اقدام‌نکردن در مورد استقرار صلح در کشور در سه سال اولی که طالبان آرام بودند، به مردم افغانستان باید جواب دهد.

یک ماه پیش محمدکریم خلیلی، رهبر حزب وحدت اسلامی افغانستان و رییس شورای عالی صلح در یک نشست این حزب در کابل گفته بود که ارگ ریاست‌جمهوری روند صلح را در انحصار خود گرفته است، درحالی‌که گروه طالبان حاضر به گفت‌وگو با دولت‌افغانستان به‌ویژه رییس‌جمهور اشرف غنی نیست و برای رسیدن به صلح باید مردم افغانستان و مجموعه‌های سیاسی به‌عنوان طرف اصلی آن درنظر گرفته شود.

پس از آغاز مذاکرات امریکا و طالبان، حاضر نشدن طالبان به گفت‌وگو با حکومت وحدت ملی و دیدار برخی از چهره‌های سیاسی با طالبان در مسکو، در یک سال اظهارات سیاسیون نشان داده که اختلاف‌های داخلی بر سر صلح جدی و عمیق است، در حالی‌که همواره اجماع داخلی نیاز اصلی و موفقیت مذاکرات صلح دانسته شده است.

در یک مورد سرور دانش، معاون دوم ریاست‌جمهوری گفت که سیاسیون داخلی در مورد صلح وحدت نظر ندارند و همه‌روزه به اختلافات و کشمکش‌ها دامن زده می‌شود. آقای دانش همچنان گفت که او انتظار دارد همان طوری‌که در «جنگ و جهاد» همه‌ی مردم و سیاسیون متحد و منسجم بودند، درباره‌ی صلح نیز «متحد و منسجم» باشند.

ریشه‌ی اختلاف‌ها

شاه‌گل رضایی، عضو مجلس نمایندگان افغانستان منشا و علت اختلاف‌های داخلی در روند صلح را نپرداختن به موضوعات اصلی و تمرکز به موضوعات غیر مهم در روند صلح می‌داند و می‌گوید از وقتی‌که روند صلح افغانستان شروع شد تا هنوز به‌صورت کلی زمینه‌سازی برای اجماع داخلی به‌وجود نیامده است.

خانم رضایی می‌افزاید که در مورد کلیت روند صلح از نهادهای جامعه مدنی و رسانه‌ها گرفته تا نهادهای دولتی و شورای عالی صلح به موضوعات مهم و اساسی نپرداخته، بلکه روی موضوعات غیرمهم در روند صلح تمرکز کرده‌اند: «مثلاً در جریان یک سال همگی جنگ دارند که در کمیته/ هیأت مذاکره‌کننده کی باشد. درست است که عضویت افراد در کمیته‌ی مذاکره یا هیأت‌های که می‌رود، مهم است ولی مهم‌تر از آن پرداختن به اصل محتوای مذاکره است.»

این عضو مجلس می‌افزاید که مقصر به‌وجود نیامدن اجماع داخلی تنها حکومت یا اپوزیسیون و منتقدان حکومت نیست، بلکه در هر دو طرف نارسایی‌هایی وجود دارد. اما او تأکید دارد ارگ ریاست‌جمهوری و ریاست اجرایی که بیش‌تر از هر کسی وظیفه‌ی به‌وجود آوردن اجماع داخلی را داشتند، به‌جای ایجاد اجماع در گیر اختلاف بوده است.

اما گل پاچا مجیدی، عضو پیشین مجلس نمایندگان به این باور است که مشکل اساسی در راستای حل اختلاف‌ها و ایجاد اجماع داخلی در روند صلح، خواست‌های شخصی، امتیازطلبی و روابط برخی سیاسیون با سازمان‌ها و سفارت کشورهای مختلف است.

آقای مجیدی می‌افزاید که برخی سیاسیون افغانستان صلح را قربانی خواست‌های شخصی خود می‌کنند و می‌خواهند از روند صلح نیز امتیاز بگیرند، به همین سبب اجماع ملی سیاسیون تا اکنون به‌وجود نیامده است و سیاسیون موضع مشترک در مورد صلح نگرفته‌اند: «بحث اساسی این است که سیاسیون روابط تنگاتنگ با استخبارات منطقه و سفارت‌خانه‌ها دارند. هر کشوری خصوصا پاکستان می‌خواهد صلح در افغانستان تأمین نشود. ایران می‌خواهد نیروهای امریکا در افغانستان نباشند و امریکا نیز استراتژی خود را دارد. مشکل دوم این است وقتی در هر حکومتی داعیه صلح بلند می‌شود، سیاسیون امتیاز می‌خواهند، موضع‌شان متفاوت‌تر است یا موضع‌شان معلوم نیست. خاموشی اختیار می‌کنند به‌خاطری‌که امتیاز بگیرند از حکومت.»

آقای مجیدی در مورد تأثیر اختلاف‌های داخلی بر روند صلح می‌گوید که عدم اجماع سیاسیون و اختلافات داخلی باعث می‌شود که افغانستان به صلح پایدار و واقعی دست پیدا نکند. اگر یک اجماع ملی وجود داشته باشد و همسایه و جهان آن را درک کند افغانستان به صلح واقعی دست می‌یابد.

وزارت دولت در امور صلح می‌گوید که حکومت به‌صورت دوامدار با سیاسیون، اعضای پارلمان، نهادهای جامعه‌ی مدنی، نمایندگان اقشار مختلف مردم مشوره کرده و به‌خاطر به‌وجود آمدن اجماعی که بیش‌ترین نظریات و پیشنهادها را دربر گرفته باشد و شمولیت تعداد کثیری را تأمین کرده باشد، تلاش کرده است.

این وزارت باور دارد که در پی این تلاش‌ها، اجماع در مورد صلح به‌وجود آمده، اما حکومت به این اکتفا ندارد و میکانیزم‌هایی را به خاطر تقویت این اجماع روی دست دارد. از جمله این‌که باید سر قیمتی که برای صلح پرداخته می‌شود، مردم افغانستان به یک اجماع دوباره دست یابند.

ناجیه انوری، سخن‌گوی این وزارت اختلاف‌ها بر سر کاهش خشونت و آتش‌بس را به‌عنوان مواضع مردم افغانستان می‌داند و می‌گوید که این موارد در نظام‌های مردم‌سالار یک امر طبیعی است: «اما اعلام پیش‌شرط آتش‌بس از سوی حکومت بر اساس محتوای قطع‌نامه‌ی لویه‌جرگه‌ی مشورتی صلح و خواست مردم به‌خاطر جلوگیری از ریخته‌شدن خون آن‌ها است. حکومت با این پیش‌شرط می‌خواهد که اراده‌ی طالبان را برای صلح و توانایی آن‌ها را برای تطبیق توافق‌نامه‌های احتمالی در آینده بیازماید.»

دود به چشم چه کسی می‌رود؟

شاه‌گل رضایی به این باور است که هر نوع اختلافی که در مسیر صلح به‌وجود می‌آید، طالبان نفع می‌برد و ضرر آن متوجه مردم افغانستان است.

خانم رضایی می‌افزاید در ۱۸ سال پسین در یک طرف حامیان قانون اساسی و کسانی‌که زیر چتر قانون اساسی قرار داشته، وجود دارند و در طرف دیگر طالبان بوده که نه قانون اساسی را پذیرفته و نه ارزش‌های نوین سال‌های پسین را: «وقتی‌که آدرس کسانی‌که حامیان قانون اساسی بوده، به جهات مختلف با دیدگاه‌های مختلف تبدیل شود، معلوم‌دار است به هر میزانی‌که نیرو در این طرف (صف حامیان دموکراسی ۱۸ سال پسین) متمرکزتر و صف منسجم‌تر باشد، به همان میزان روی موضوعات اساسی و مهمی‌که برای این مملکت مهم است، تمرکز بیش‌تر می‌شود. هر قدر تمرکز این صف روی حقوق اساسی شهروندان متمرکز و منسجم باشد به همان میزان آنچه را که طالبان باورد دارد، از دست می‌دهد. اما هر قدر این صف پراکنده‌تر باشد، طالبان می‌توانند دیدگاه‌های خود را سر این صف پراکنده تحمیل کند. به این خاطر طالبان از اختلافات سود می‌برد. هر نوع اختلاف‌نظر میان کسانی‌که در صف قانون اساسی بوده به‌صورت غیرمستقیم کمک می‌شود به طالبان.»

این عضو مجلس نمایندگان به این باور است که ضرر این اختلاف‌ها بیش‌تر متوجه مردم عامه افغانستان است، زیرا به گفته‌ی او، اگر خشونت افزایش یابد، مردم غریب و سربازان افغانستان در جبهات از بین می‌رود و حملات تروریستی از عامه مردم قربانی می‌گیرد. در هر نوع تحولی اگر به جهت منفی سوق داده شود، مردم افغانستان قربانیان اولی اند و آسیب می‌بینند.

او تأکید دارد از جهتی‌که حامیان قانون اساسی در ۱۸ سال گذشته در صف قانون اساسی قرار داشته و همگی در دست‌آوردها و ناکامی‌ها شریک‌اند، بنأ خوب است که این مسیر را مشترکاً طی کنند و از موقف واحد با طرف طالبان وارد گفت‌وگو شوند.

گل‌پاچا مجیدی به این باور است که نفع اصلی اختلافات داخلی در روند صلح را کشورهایی می‌برند که در افغانستان جنگ نیابتی دارند و ضرر آن متوجه هر دو طرف جنگ است که در هر دو سمت افغان‌ها حضور دارند و خون افغان‌ها ریخته می‌شود.

وزارت دولت در امور صلح در مورد نفع و ضرر اختلافات داخلی در روند صلح می‌گوید: «تأکید حکومت بالای آتش‌بس، ناشی از برخورد مسوولانه‌ی حکومت در مقابل مردم و روند صلح است. زمان آن است که از همه بیش‌تر منافع ملی مردم افغانستان در نظر گرفته شود. پس از چهل سال جنگ که همه مردم افغانستان را به‌نحوی متضرر ساخته است، دولت افغانستان با احساس مسوولیت جدی، بیش‌تر از همه به کامیابی پروسه به نفع مردم افغانستان عمل می‌کند. ما سیاسیون را به تقویت اجماع روی تمام مسایل مربوط به صلح دعوت می‌کنیم و از مشارکت مؤثرشان در روند صلح افغانستان استقبال می‌نماییم.»

دست‌باز شکارچیان؛ خطر انقراض نسل حیوانات کم‌یاب درفراه جدی است

◆ واجد روحانی

مسوولان اداره‌ی محیط زیست فراه به روزنامه اطلاعات روز گفته اند نسل چندین گونه‌ی از حیوانات و پرندگان کمیاب در این ولایت منقرض شده یا در معرض نابودی قرار دارد. محمد فاضل نوری رییس اداره‌ی محیط زیست فراه می‌گوید سال‌ها است شکار غیرقانونی حیوانات کم‌یاب در این ولایت ادامه دارد و تا کنون نسل باز و شاهین در فراه منقرض شده و بز کوهی، آهو، خرگوش، پلنگ برفی و پرنده‌ی توغ‌دارو در حالت انقراض قرار دارند.

به گفته‌ی آقای نوری بسیاری از حیوانات که در حال حاضر در فراه شکار می‌شوند، جزء از حیوانات حفاظت‌شده‌ی افغانستان هستند.

نگرانی از افزایش شکار حیوانات کم‌یاب در فراه در حالی افزایش یافته که اخیرا ویدیویی از شکار چندین آهو خبرساز شده که گفته می‌شود مربوط به ولایت فراه است. باشندگان فراه با هم‌رسانی این ویدیو که نشان می‌دهد یک مرد سوار بر موتر با سلاح کلاشنیکف چندین آهو را شکار می‌کند، مدعی هستند که این رویداد در یکی از دشت‌های ولایت فراه اتفاق افتاده است.

محمد فاضل نوری، رییس اداره محیط زیست فراه به روزنامه اطلاعات روز می‌گوید که در مورد صحت این ویدیو، اداره‌ی محلی حفاظت از محیط زیست و اداره‌ی محلی فراه تحقیق می‌کنند. او می‌افزاید: «من کلیپ شکار آهو را دیدم. این موضوع را با هیات رهبری مقام ولایت در میان گذاشتیم. مشخص نیست که ویدیو مربوط فراه است یا ولایت دیگر و یا هم کشوری غیر از افغانستان. تماسی با اداره‌ی محلی حفاظت از محیط زیست داشتیم، تا از دریچه قانون بررسی کنند. این‌که چه کسی و در کجا این کار را انجام داده.»

حدود دو سال پیش نیز عکسی از یک پلنگ زخمی که او را در اسارت شکارچیان مسلح نشان می‌داد در فراه خبرساز شد. انتشار این عکس واکنش‌های گسترده را در آن زمان در شبکه‌های اجتماعی در پی داشت و کاربران با دست به دست کردن عکس، از مقام‌های فراه خواستند تا برای نجات و برگرداندن این پلنگ به حیات وحش اقدام کنند. بعدا روشن شد این پلنگ در فراه در یک شکار غیرقانونی زخمی شده است. پلنگی کم‌یاب که به گفته‌ی مسوولان شمار آن‌ها در این منطقه از شمار انگشتان یک دست هم تجاوز نمی‌کند.

طی سالیان متمادی شکار غیرقانونی حیوانات و پرندگان وحشی در فراه به مقیاس کلان صورت گرفته است و به همین خاطر چندین گونه‌ی کم‌یاب حیوانات و پرندگان در فراه در معرض انقراض قرار دارد. اداره‌ی حفاظت از محیط زیست فراه می‌گوید بارها از مقام‌های محلی خواسته شده تا جلو شکار حیوانات کم‌یاب را بگیرند اما کمتر اقدامی در این زمینه دیده شده است.

شکار حیوانات کم‌یاب در جهان و افغانستان غیرقانونی است ولی دلایل مختلف از جمله تجارت غیرقانونی جهانی پوست حیوانات، موجب شده که شکارچیان در نقاط مختلف جهان به سراغ این حیوان کمیاب بروند.

به گفته‌ی کارشناسان محیط زیست، حیوانات کم‌یاب در فراه با شرایط سخت‌تری مواجه اند. جنگ، خشک‌سالی و شکار زیاد، نسل بسیاری از حیوانات کم‌یاب را در فراه در معرض نابودی کشانده است.

دست‌خالی اداره‌ی محیط زیست

در حال نگرانی از نابودی نسل بسیاری از حیوانات کم‌یاب در فراه وجود دارد که رییس محیط زیست فراه می‌گوید حکومت هیچ بودجه‌ای برای احیای حیات وحش در این ولایت اختصاص نداده است. به گفته‌ی این اداره این در نبود بودجه‌ی مشخص و تداوم شکار غیرقانونی حیوانات کم‌یاب در این ولایت زیان‌مند خواهد شد.

خیر محمد نوروزی، عضو شورای ولایتی فراه به روزنامه اطلاعات روز می‌گوید که باید حکومت بودجه‌ی زیاد برای نسل‌گیری گونه‌های کم‌یاب اختصاص دهد تا بیشتر از این حیات وحش این ولایت صدمه نبیند. او می‌افزاید: «حکومت باید به حیات وحش توجه کند. زیرا شکار ادامه دارد و حیوانات و پرندگان شکار می‌شوند.»

بر بنیاد اطلاعات مسوولان محیط زیست فراه، محل زیست بیشتر گونه‌های حیات وحش این ولایت ولسوالی‌های پرچمن، گلستان، اناردره و پشت کوه است، اما آمار دقیقی از شمار این گونه‌ها وجود ندارد. نبود آمار، بررسی دقیق میزان شکار پرندگان و حیوانات کم‌یاب را دشوار کرده است.

دست پر شکارچیان

در سال‌های اخیر شکار حیوانات کم‌یاب، غیرقانونی و ممنوع اعلام شده اما از شکار آن‌ها جلوگیری نشده است. هر چند مقام‌های محلی فراه تاکید دارند که با عاملان شکار غیرقانونی حیوانات و پرندگان برخورد جدی خواهند کرد، اما کار عملی در این بخش صورت نگرفته است. رییس محیط زیست فراه می‌گوید که طی یک سال گذشته هیچ شکارچی در سطح شهر و ولسوالی‌های این ولایت بازداشت نشده‌اند و حتا کسی گزارشی نیز در این مورد به آن‌ها ارایه نکرده است.

عبدالناصر فراهی، یک تن از فعالان مدنی فراه به روزنامه اطلاعات روز می‌گوید که بازداشت نشدن شکارچیان گونه‌های حیوانات کم‌یاب ، دست آن‌ها را باز گذاشته که بیشتر از این به انقراض حیوانات نایاب بپردازند .او می‌افزاید: «مگر امکان دارد که شکار در فراه صورت نگیرد، اما نمی‌فهمم که چرا فردی به خاطر شکار غیرقانونی بازداشت نشده. شکار در فراه وجود دارد.»

دسترسی آسان مردم فراه به سلاح و حاکمیت گروه طالبان بر بخش‌های وسیعی از این ولایت مبارزه با شکار غیرقانونی حیوانات کم‌یاب را بیش از پیش سخت‌تر کرده است.

> *عبدالناصر فراهی، یک تن از فعالان مدنی فراه به روزنامه اطلاعات روز می‌گوید که بازداشت نشدن شکارچیان گونه‌های حیوانات کم‌یاب ، دست آن‌ها را باز گذاشته که بیشتر از این به انقراض حیوانات نایاب بپردازند .او می‌افزاید: «مگر امکان دارد که شکار در فراه صورت نگیرد، اما نمی‌فهمم که چرا فردی به خاطر شکار غیرقانونی بازداشت نشده. شکار در فراه وجود دارد.»*

اعضای شورای ولایتی فراه می‌گویند که بیشتر شکار غیرقانونی در مناطق تحت تسلط طالبان صورت می‌گیرد. دادالله قانع، عضو شورای ولایتی فراه به روزنامه اطلاعات روز می‌گوید: «در مناطق طالبان شکار می‌شود. نیروهای امنیتی دسترسی ندارند، این نگرانی خود را بارها با حکومت مرکزی مطرح کرده‌ایم اما هیچ کاری نکرده‌اند.»

او می‌افزاید: «بزکوهی در فراه بسیار کم شده، بیشتر حیوانات و پرندگان نایاب در ولسوالی پرچمن است. شکارچیان بیشتر پرندگان مهاجر را که در فصل زمستان از فراه رد می‌شوند، شکار می‌کنند.»

به گفته‌ی این عضو شورای ولایتی فراه، باید آگاهی‌رسانی صورت بگیرد تا جلو شکار غیرقانونی در فراه گرفته شود.

عبدالناصر فراهی، از فعالان مدنی فراه به روزنامه اطلاعات روز می‌گوید که برخی از حیوانات و پرندگان فراه به‌دلیل نامنی‌ها به کشورهای همسایه قاچاق می‌شود. او می‌افزاید: «تنها مرکز ولسوالی‌های جوین، انار دره و پشت‌کوه، به دست حکومت است و دیگر مناطق آن در کنترل طالبان است. افراد این گروه که در دشت‌ها و کوه‌ها هستند، حیوانات و پرندگان را شکار می‌کنند.»

در کنارقاچاق حیوانات کم‌یاب که یکی از بزرگترین عوامل نابودی حیات وحش در فراه است، نگرانی دیگری نیز وجود دارد؛ حضور شکارچیان عرب که پیش از این سروصداهای زیادی برانگیخته بود. حدود دو سال قبل حکومت افغانستان مجوز شکار شمار محدودی از پرندگان را به شرط نسل‌گیری از آن‌ها، به شهروندان قطری داده بود.

باشندگان فراه می‌گویند در مناطقی از فراه که ناامنی بیشتر است، بسیاری از حیوانات مجبور به ترک منطقه شده‌اند. به گفته‌ی باشندگان فراه این وضعیت در ولسوالی‌های لاش‌وجوین، اناردره، پشت کوه و شیب کوه بیشتر از هر جای دیگر فراه است.

عبدالناصر فراهی می‌گوید که هر چند طی دو سال اخیر خشک‌سالی در فراه کم شده است، اما با آن‌هم مهاجرت حیوانات و پرندگان از فراه ادامه دارد: «وقتی حیوانات و پرندگان به ایران مهاجر می‌شوند، دوباره ایران اجازه نمی‌دهد که این حیوانات و پرندگان به افغانستان بیایند. همه ساله این روند ادامه دارد و ما شاهد کم شدن این حیوانات هستیم. حکومت هم که هیچ توجهی برای احیای حیات وحش ندارد.»

با این همه، هم اکنون کار روی برنامه‌ی پنج ساله برای احیای حیات وحش در فراه جریان دارد. رییس محیط زیست فراه می‌گوید که در حدود ۱۰۰ هزار هکتار زمین در هامون «صابری» و هامون «یوزک» هم‌مرز با ایران و ولایت نیمروز ساحه‌ی حفاظت شده ایجاد خواهد شد، تا جلو شکار و انقراض گونه‌های حیات وحش گرفته شود. او می‌افزاید که با راه‌اندازی برنامه‌های آگاهی‌دهی در سطح شهر و ولسوالی‌ها به بزرگان قوم، در تلاش جلوگیری از انقراض پرندگان و حیوانات هستند.

کارشناسان محیط زیست از حکومت می‌خواهند که باید خرید و فروش تفنگ شکاری ممنوع اعلام شود و در تطبیق قوانین حمایت از محیط زیست نیز جدی اقدام شود، تا از میزان شکار گونه‌های حیات وحش کاسته شود.

یک صندلی و دو نفر؛ «رفت و آمد در موترهای مسافرکشی عذاب‌آور است»

ناجیه عطایی

> *شیرین ۲۲ سال سن دارد و در یکی از رسانه‌های خصوصی کار می‌کند. او می‌گوید رفت و آمد با وسایل حمل و نقل عمومی برای او به‌عنوان یک زن عذاب‌آور است. شیرین می‌گوید تجربه‌های تلخ زیادی از آزار و اذیت در موترهای مسافربری دارد: «نشستن دو نفری در سیت پیش‌رو شدیداً برایم ناخوشایند و موجب استرس و نگرانی‌ام می‌شود و بیشتر اوقات مجبور می‌شوم که کرایه دو نفر را پرداخت کنم و به تنهایی در سیت پیش‌رو بنشینم.»*

رفت و آمد زنان با وسایل حمل و نقل عمومی در شهر کابل همیشه برای آنان پردردسر بوده است. از مثل‌هایی که نشان‌دار می‌شود گرفته تا لمس کردن بدن‌شان توسط رانندگان. زنان می‌گویند همه روزه مشکلات که در وسایل حمل‌ونقل عمومی در شهر کابل می‌بینند، به خاطرهای تلخ‌شان از خیابان‌های کابل افزوده می‌شود. رانندگان موترهای مسافربری در کابل، معمولا در صندلی‌های تک‌نفره و جلو موترها دو مسافر می‌نشانند. این‌کار برای مردان شاید زیاد سخت نباشد، اما برای زنان عذاب‌آور است.

برای جلوگیری از این مشکل، به‌تازگی شماری از زنان در شبکه‌های اجتماعی کارزاری را به راه انداخته‌اند و از مدیریت ترافیک شهر کابل می‌خواهند که جلو این کار را بگیرند.

سال گذشته مدیریت عمومی ترافیک برای وسایل عمومی حمل و نقل طرحی را پیشنهاد کرده بود که براساس آن رانندگان وسایل حمل و نقل شهری اجازه ندارند در صندلی‌های یک‌نفری، دو نفر بنشانند. این طرح در حالی از طرف مدیریت عمومی ترافیک پیشنهاد گردید که زنان مورد اذیت و آزار جنسی و رفتارهای نامناسب رانندگان قرار می‌گرفتند.

جاده، محل کار، دانشگاه و داخل موترهای شهری مکان‌های عمومی است که اکثرا زنان مورد آزار و اذیت مردان قرار می‌گیرند. منتظرماندن زنان در ایستگاه‌های موتر به‌دلیل کمبود مسافر زنانه، پرداخت کرایه‌ی دو نفر، لمس شدن بدن‌شان توسط رانندگان و نشستن دو مسافر در صندلی که گنجایش یک مسافر را دارد، مشت نمونه خروار از مشکلات زنان در خیابان‌های کابل است.

شیرین ۲۲ سال سن دارد و در یکی از رسانه‌های خصوصی کار می‌کند. او می‌گوید رفت و آمد با وسایل حمل و نقل عمومی برای او به‌عنوان یک زن عذاب‌آور است. شیرین می‌گوید تجربه‌های تلخ زیادی از آزار و اذیت در موترهای مسافربری دارد: «نشستن دو نفری در سیت پیش‌رو شدیداً برایم ناخوشایند و موجب استرس و نگرانی‌ام می‌شود و بیشتر اوقات مجبور می‌شوم که کرایه دو نفر را پرداخت کنم و به تنهایی در سیت پیش‌رو بنشینم.»

ریحانه ۲٤ سال سن دارد. او یکی دیگر از زنان شاکی و مانند صدها زن دیگر از نشستن در صندلی پیش‌روی موتر خاطره‌های تلخ دارد. ریحانه زمانی‌که فقط ۱۳ سال سن داشته با صحنه‌ای مواجه شده که هیچ‌گاهی از خاطرش نمی‌رود. او می‌گوید با مادرش در صندلی پیش‌روی موتر نشسته بوده که در مسیر راه راننده به‌بهانه‌ی تبدیل‌کردن «گیر» موتر، با دستش ران او را لمس می‌کند. بعد از گذشت ۱۱ سال، هنوز یادآوری از آن تجربه‌ی تلخ روان ریحانه را آزار می‌دهد.

«تنها یک نفر در سیت پیش‌رو»

اخیرا شماری از زنان فعال با راه‌اندازی کارزاری در شبکه‌های اجتماعی از اداره‌ی ترافیک می‌خواهند جلو این کار رانندگان را که در سیت پیش روی موتر دو نفر می‌نشانند، بگیرد. این کمپین با نام «تنها یک نفر در سیت پیش‌رو» و «لطفا از منتظرماندن خانم‌ها به ساعت‌ها در ایستگاه جلوگیری کنید» راه‌اندازی شده است. خواست زنان از مسوولان اداره‌ی ترافیک کابل این است طرحی را که سال گذشته روی دست گرفته بود، اجرایی کند. بر مبنای این طرح رانندگان حق ندارند در صندلی پیش‌روی موتر بیش از یک مسافر سوار کنند.

شیرین سوگند از کابران شبکه‌های اجتماعی دولت و اداره‌ی ترافیک را به بی‌توجهی متهم کرده است. او گفته است سوارکردن دو زن در صندلی پیش‌روی موتر آزاردهنده است.

مسوولان مدیریت عمومی ترافیک کابل به اطلاعات روز می‌گویند که این طرح از طرف مدیریت عمومی ترافیک ارایه شده و در ایستگاه‌های موترها با متخلفین برخورد قانونی صورت می‌گیرد و رانندگانی که در سیت پیش‌روی موترهای‌شان دو مسافر می‌نشانند، مجبور به پرداخت جریمه‌ی نقدی می‌شوند. خان محمد شینواری، مدیر عمومی ترافیک کابل می‌افزاید: «این طرح عمومی می‌باشد و صندلی پیش‌روی موترها گنجایش تنها یک مسافر را دارد. رانندها باید از این طرح پیروی کنند.»

شهروندان کابل می‌گویند که طرح مدیریت ترافیک کابل موقتی بوده و این اداره در عملی کردن آن ناکام مانده است.

غلام علی ده سال می‌شود در شهر کابل رانندگی می‌کند. او می‌گوید رانندگان برای ۱۰ افغانی کار می‌کنند و اقتصاد مردم خیلی ضعیف است. او می‌گوید اگر کرایه‌ی سیت پیش‌روی دوبرابر باشد، طرح یک نفره جواب می‌دهد.

تا کنون بارها از سوی حکومت طرح‌هایی برای رفع چالش زنان در حمل ونقل عمومی روی دست گرفته شده، اما این اقدامات فقط در حد حرف مانده یا هم هیچ گرهی از مشکلات زنان باز نکرده است. حدود دو سال پیش وزارت ترانسپورت افغانستان اعلام کرد که تا سه ماه دیگر برای حل مشکل حمل و نقل زنان در کابل، اتوبوس‌های اختصاصی با رانندگان زن و برای زنان به خیابان‌های کابل می‌آیند. اما از این وعده زمان بسیاری گذشته و هیچ اتوبوسی با رانندگی زن در خیابان‌های کابل وجود ندارد. وعده‌های هم که شهرداری کابل برای ایجاد مترو بس داد بود، روی هوا مانده است. وعده‌های هوایی نهادهای حکومتی و وضعیت نابه‌سامان حمل و نقل عمومی شاید برای خیلی از مردم به چشم نیاید اما برای شیرین، تلخ‌تر از این نیست که روزانه ده‌ها متلک و تماس بدنی را تجربه کند تا به خانه یا سر کارش برسد:«نشستن دو نفر در سیت پیش‌رو شدیداً برایم ناخوشایند و موجب استرس و نگرانی‌ام می‌شود و بیشتر اوقات مجبور می‌شوم که کرایهی دو نفر را پرداخت کنم و در سیت پیش‌رو تنها بنشینم.»

حمله موشکی ایران:

تعداد سربازان آسیب دیده امریکایی به ۳۴ نفر رسید

اطلاعات روز: پنتاگون، وزارت دفاع امریکا گزارش کرده تعداد سربازان این کشور که در جریان حمله موشکی ایران به پایگاه عین الاسد عراق دچار آسیب مغزی شده بودند به ۳۴ نفر رسیده است.

به نقل از بی‌بی‌سی فارسی، اطلاعیه پنتاگون روز جمعه، ۲۴ جنوری، و تنها یک روز پس از آن منتشر شد که دونالد ترمپ، رییس‌جمهوری امریکا با ناچیز خواندن جراحات سربازان امریکایی گفته بود آنها تنها دچار «سردرد» شده‌اند.

سخن‌گوی پنتاگون گفته ۱۷ نفر از این افراد همچنان تحت نظارت پزشکی قرار دارند.

حمله موشکی دو هفته پیش سپاه پاسداران به پایگاه هوایی عین الاسد در پی آن روی داد که امریکا روز سوم جنوری قاسم سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران را در حال ترک فرودگاه بغداد هدف قرار داد و به همراه ۹ نفر دیگر کشت.

چند روز پس از آن سپاه پاسداران اعلام کرد که با هدف «انتقام سخت» از امریکا ۲۲ موشک به سوی دو پایگاه هوایی عراق که میزبان نیروهای امریکایی هستند پرتاب کرده است. امریکا اصابت ۱۵ فروند از این موشک‌ها که بیشتر آنها به پایگاه عین الاسد در استان انبار شلیک شده بودند را تایید کرد.

در واکنش اولیه به این حمله دونالد ترمپ با تاکید بر «آسیب ندیدن» نیروهای امریکایی از کاهش تنش با ایران سخن گفت و آن را دلیلی ضمنی برای واکنش نشان ندادن ارتش امریکا برشمرد.

اما چند روز پس از این حمله پنتاگون خبر داد که دست کم ۱۱ نفر از نظامیان این کشور به علت آنچه آسیب‌های مغزی ناشی از انفجارها خوانده شده تحت نظر پزشکان قرار داده و همچنین ارتش امریکا ناچار شده ده‌ها نفر از سربازان مستقر در پایگاه عین الاسد را برای اطمینان از سلامت مغزی مورد معاینه قرار دهد.

با وجود این آقای ترمپ دو روز پیش در حاشیه اجلاس داووس سوئیس به خبرنگاران گفته بود: «شنیده‌ام که چند تایی از آنها سردرد گرفته‌اند و یکی دو ناراحتی جزئی دیگر، من اینجا می‌توانم گزارش کنم که هیچ کدام جدی نیست... در قیاس با مجروحیت‌هایی که دیده‌ام اینها را جدی نمی‌دانم.»

پنتاگون، وزارت دفاع امریکا تایید کرده است که هیچ کدام از نیروهای این کشور در جریان این حمله موشکی کشته نشده‌اند و اکثر آنها در پناهگاه‌های ویژه حملات هوایی موضع گرفته بوده‌اند.

این در حالی است که مقام‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بارها ادعا کرده‌اند ده‌ها نیروی امریکایی در جریان این حمله کشته و صدها نظامی دیگر مجروح شده‌اند. این مقام‌ها تاکنون شواهدی که تایید کننده ادعاهای آنها باشد ارایه نکرده‌اند.

جاناتان هافمن، سخن‌گوی پنتاگون روز جمعه، ۲۴ جنوری، به خبرنگاران گفت که ۸ نفر از سربازان آسیب دیده برای دریافت خدمات پزشکی بیشتر به امریکا بازگردانده و ۹ نفر از آنها هم برای مداوا به آلمان اعزام شده‌اند.

به گفته این مقام وزارت دفاع امریکا ۱۶ نفر دیگر از مجروحان در عراق و یک نفر هم در کویت درمان شده است.

آقای هافمن گفته مارک اسپر، وزیر دفاع امریکا هم از تعداد دقیق مجروحان در روزهای نخست پس از حمله مطلع نبوده است.

در همین حال، انجمن غیردولتی کهنه‌سربازان امریکا و افغانستان از تاخیر دولت آقای ترمپ در اعلام تعداد و وضعیت مجروحان به شدت انتقاد کرده است.

پال ریکهاف، موسس این انجمن گفته: «این قضیه خیلی مهمی است. مردم امریکا باید بتوانند به دولت کشورشان اعتماد کنند که اطلاعات قابل اعتمادی درباره پسران و دختران آنها در اختیارشان می‌گذاردو هیچ چیز این مهم‌تر و مقدس‌تر نیست.»

بنابر گزارش ارتش امریکا ضربه مغزی ناشی از فشار بیرونی بر مخ امری شایع در مناطق جنگی است.

مرکز ضایعات مغزی کهنه‌سربازان هم گفته این نوع ضربه‌های مغزی معمولا ناشی از امواج انفجار در میادین جنگی روی می‌دهد.

آنها به سه دسته ملایم، متوسط و جدی تقسیم بدنی می‌شود. نوع متوسط آن که به «ضربه مغزی ناشی از موج انفجار» شهرت دارد ناشی از تغییر ناگهانی فشار اتمسفری در هنگام و پس از لحظه انفجار روی می‌دهد.

چنین جراحات مغزی ممکن است ابتدا با علایمی چون سرگیجه و سردرد آغاز شود اما اثرات درزامدت آن می‌تواند به مغز و توانایی شناختی آسیب برساند.

گزارش جدید از تعداد مجروحان ارتش امریکا در خلال حمله موشکی دو هفته پیش ایران در حالی روز جمعه منتشر شد که بغداد، پایتخت عراق، دیروز شاهد حضور صدها هزار تظاهرکننده بود که به دعوت مقتدی صدر، از چهره‌های مهم شیعیان عراق به خیابان‌ها آمده بودند و خواستار ترک فوری امریکا از خاک کشورشان شدند.

پارلمان عراق هم تنها یک روز پس از کشته شدن قاسم سلیمانی با تصویب قطعنامه‌ای از همه نیروهای خارجی من جمله امریکا خواست که خاک این کشور ترک کنند.

امریکا و نیروهای ائتلاف متشکل از کشورهای خارجی به همراه ایران در سال ۲۰۱۵ به منظور مبارزه با گروه موسوم به دولت اسلامی (داعش) که بخش وسیعی از این کشور از جمله شهر موصل را تصرف کرده بودند به خاک عراق دعوت شده بودند.

شمار جان‌باختگان زلزله در شرق ترکیه به ۲۰ تن رسید، صدها تن مصدوم شدند

اطلاعات روز: زلزله شدیدی که شامگاه جمعه در شرق ترکیه رخ داد در سه استان الازیغ، مالاتیا و حکاری دست‌کم ۲۰ کشته و صدها تن مصدوم برجا گذاشت.

به گزارش ایران اینترنشنال، این زلزله شدید به مرکزیت شهرستان سیویرجه در استان الازیغ ساعت ۲۰ و ۵۵ دقیقه شامگاه جمعه به وقت محلی، شرق ترکیه را لرزاند.

شدت این زلزله ۶,۸ ریشتر اعلام شد که بسیاری از استان‌های ترکیه به ویژه استان‌های شرقی این کشور را لرزاند و استان مالاتیا و همچنین مرکز وقوع آن استان الازیغ خسارات جانی گذاشت و تعدادی از خانه‌ها و منازل مردم در این مناطق را ویران کرد. به گفته مدیرکل بحران استانداری آذربایجان‌غربی، زلزله شدید شرق ترکیه، دست‌کم در پنج شهر ایران شامل ارومیه، پیرانشهر، میاندوآب، اشنویه و نقده نیز احساس شد.

شمار کشته‌شدگان این زلزله در ساعات اولیه چهار تن اعلام شد اما فخرالدین کوجا، وزیر بهداشت ترکیه، در ساعات بامداد شنبه گفت که شمار کشته‌شدگان زلزله ۶,۸ ریشتری شامگاه جمعه در شرق کشور به ۱۹ تن رسیده است. شبکه سی‌ان‌ان ترک تعداد جان‌باختگان را ۲۰ تن و شمار مصدومان را ۹۹۲ تن در سه استان سه استان الازیغ، مالاتیا و حکاری اعلام کرد.

وزیر بهداشت ترکیه اما تعداد مصدومان را در مجموع ۷۷۲ تن اعلام کرد که از این تعداد ۲۲۱ تن در استان مالاتیا مصدوم شدند و ۵۵۱ تن نیز در استان الازیغ بر اثر زلزله دچار مصدومیت شدند.

تنها در دو ساعت نخست پس از وقوع این زلزله، مدیریت مرکز حوادث اضطراری ترکیه از وقوع ده‌ها پس لرزه خبر داد و اعلام کرد که درپی زلزله ۶,۸ ریشتری در استان الازیغ، بیش از ۳۵ پس‌لرزه ۲,۷ تا ٤,٥ ریشتری در این منطقه رخ داده است.

بنابر اعلام مرکز حوادث اضطراری ترکیه در برخی از مناطق زلزله زده چند تن از زلزله‌زگان از زیر آوار نجات داده شدند، از جمله در محله مصطفی پاشا در مرکز استان الازیغ، امدادگران موفق شدند یکی از زلزله‌زگان را زنده از زیر آوار نجات دهند.

همزمان با وقوع زلزله ٦,٨ ریشتری در شرق ترکیه، با دستور سعید نمکی وزیر بهداشت، تیم‌های ویژه عملیاتی سازمان اورژانس ایران برای کمک احتمالی به ترکیه‌ای در آماده باش قرار گرفتند تا در صورت اعلام نیاز به مناطق زلزله زده آن کشور اعزام شوند اما وزارت بهداشت ترکیه ضمن قدردانی اعلام کرد که در حال حاضر اوضاع تحت کنترل نیروهای امدادی این کشور است.

افزایش کشته‌شدگان ویروس مرگبار چینی به ۴۱ نفر

اطلاعات روز: مقامات رسمی بهداشتی در چین گفته‌اند که ۱۵ نفر دیگر نیز بر اثر ابتلا به ویروس کرونا در ایالت هوبئی، چین که برای اولین بار این ویروس هم در این منطقه دیده شد، جان خود را از دست داده‌اند.

بر همین اساس تاکنون ٤١ نفر در چین بر اثر ابتلا به این ویروس مرموز مرده‌اند و و آمار کسانی که با این ویروس بیمار و تحت مراقبت هستند هزار ۲۸۷ نفر در چین بوده است.

در همین حال خبرگزاری فرانسه از افزایش ممنوعیت سفر در شهرهای دیگر چین گزارش داده که حدود ٥٦ میلیون نفر را در بر می‌گیرد.

به گزارش بی‌بی‌سی فارسی، این روزها چین در حال جشن گرفتن سال نو تقویم مخصوص به خود است که یکی از مهمترین روزهای این کشور نیز می‌باشد.

بسیاری از جشن‌ها و مراسم‌ها به خاطر شیوع این بیماری لغو شده و قرار است بیمارستان جدیدی در شهر ووهان ساخته شود.

این ویروس در حال حاضر به اروپا نیز رسیده است و ابتلا ۳ نفر به آن در فرانسه تایید شده است.

وزیر بهداشت فرانسه دیروز گفت که اولین مبتلا به این ویروس در منطقه بوردو در جنوب غربی فرانسه بوده و دو مورد دیگر در محدوده شهر پاریس بوده است.

رسانه‌های چینی گفته‌اند که قرار است یک بیمارستان هزار تخت خوابی تا شش روز دیگر آماده شود و در حال حاضر عملیات عمرانی آن به سرعت در حال انجام است.

یک رسانه محلی گفته است که این پروژه می‌تواند «موجب حل شدن کمبود تخت بیمارستانی» شده و «یک بیمارستان سریع و کم هزینه» است.

داروخانه‌ها در ووهان با کمبود دارو و مواد اولیه روبرو شده‌اند و بیمارستان‌های این شهر پر از مردم عصبی، نگران از بیماری است.

یک تلویزیون چینی اعلام کرد که یک پزشک در بیمارستان هوبئی نیز بر اثر این ویروس فوت کرده.

عامل این بیماری که نسل ناشناخته ای از ویروس کرونا است، نخستین بار در شهر ووهان، استان هوبئی چین مشاهده شد. در حال حاضر، دولت چین محدودیت های شدیدی را بر رفت و آمد و حضور در مراکز اجتماعی در چند شهر این استان به اجرا گذاشته تا از انتقال بیماری به نقاط دیگر جلوگیری به عمل آورد.

سفارت ایران در چین نیز به شهروندان ایرانی مقیم چین خواسته است به هشدارها و رهنمودهای بهداشتی و پزشکی مقامات آن کشور توجه کنند و از حضور در اماکن پرتردد اجتناب کنند. همچنین به ایرانیانی که در صدد سفر به چین هستند توصیه کرده است که قبل از پرواز به آن کشور، وضعیت بهداشتی شهر مقصد خود را بررسی کنند.

انجمن حسابداران مسلکی یا (ACCA) یک دوره‌ی آموزشی حسابداری معتبر بین‌المللی برگزار میکند که دارای زمینهی کاری خوبی در افغانستان است. در حال حاضر (ACCA) در بیش از 180 کشور دنیا فعالیت دارد که افغانستان هم یکی از ان کشورها است. بانک جهانی با همکاری وزارت مالیه و انجمن حسابداران مسلکی افغانستان بورسیه‌های تحصیلی را برای علاقهمندان این دورهی تحصیلی فراهم میکند که شامل هزینه‌ی کامل ثبت‌نام، فیس، هزینه‌ی اشتراک سالانه و امتحان است.

این یک فرصت خوب برای فارغان مکاتب، دانشجویان و فارغان دانشگاه‌ها است که علاقهمند کار در زمینه‌ی حسابداری باشند.

گل‌ها در رئال مادرید برای همه است

رئال مادرید در این فصل ۱۷ گلزن داشته است.

به نقل از آس، زین الدین زیدان به دنبال راه حل هست تا از راه‌های مختلف به گل دست یابد و بازیکنانش این کار را انجام می‌دهند. رئال مادرید دیگر بازیکنی همچون کریستیانو رونالدو ندارد و اکنون گل‌های سفیدپوشان میان دیگر بازیکنان تقسیم شده است. در حال حاضر مادرید ۱۷ گلزن متفاوت دارد. براهیم که در دیدار برابر اونیونیستاس در کوپا دل ری گلزنی کرد به این فهرست اضافه شد. اکنون تنها ماریانو و مدافع‌هایی همچون مندی، مارسلو، میلیتائو و ناچو نتوانستند برای مادرید گلزنی کنند.

زیدان هفته گذشته پس از دبل کاسمیرو برابر سویا گفت که هر یک بازیکنانم در پست‌های متفاوت می‌توانند در نقش مهاجم حاضر شوند. با شروع کار مادرید در کوپا دل ری هشت بازیکنی که آخرین گل‌های این تیم را به ثمر رساندند مهاجم نبودند. چهارم جنوری سفیدپوشان ختافه را با سه گل شکست دادند که رافائل واران و لوکا مودریچ گلزنی کردند. در پیروزی ۳ بر یک مقابل والنسیا ایسکو، تونی کروس و مودریچ گلزنی کردند.

کریم بنزما با وجود این که در دوران خوبی به سر نمی‌برد و مدت‌هاست گلزنی نکرده است برترین گلزن مادرید محسوب می‌شود. رودریگو به خاطر نداشتن تجربه یازدهم دسامبر آخرین گلش را به ثمر رساند. او بیش از همه به دیگر مهاجم‌ها کمک کرده است. گرت بیل سه بار گلزنی کرد و یوویچ تنها یک گل به ثمر رسانده است. ۲۷ گل سفیدپوشان توسط بازیکنانی که در خط حمله حضور ندارند وارد دروازه حریفان شده است، یعنی ۴۷ فیصد. این آمار نسبت به بارسلونا کمی متفاوت است. ۱۴ گل آبی‌اناری‌ها توسط مهاجم‌ها به ثمر نرسیده است. لیونل مسی، لوییس سوارس و آنتوان گریزمان ۶۸ فیصد گل‌های تیم کاتالانی را وارد دروازه حریفان کردند.

فاوره:

دیگر هیچکس جلودار هالند نیست!

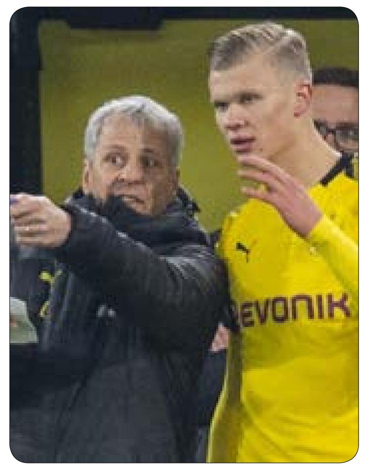

بعد از پیروزی ۵-۱ دورتموند مقابل کلن با دبل ارلینگ هالند، لوسین فاوره سرمربی دورتموند از پدیده جدید تیمش ستایش کرد و گفت حالا دیگر هیچکس جلودار هالند نیست.

بوروسیا دورتموند جمعه شب در خانه خود استادیوم سیگنال ایدونا پارک به مصاف افسی کلن رفت و موفق شد در یک بازی برتر حریف را با نتیجه ۵-۱ در هم بکوبد. در این بازی ارلینگ هالند ستاره جدید دورتموند موفق به دبل شد تا بار دیگر نشان دهد که یکی از زهردارترین مهاجمین حال حاضر اروپا است. عملکردی که در پایان بازی ستایش لوسین فاوره سرمربی دورتموند را از او برانگیخت.

لوسین فاوره درباره پدیده نروژی تیمش که در دقیقه ٦٥ وارد میدان شد و توانست تا انتهای بازی دو گل به ثمر برساند گفت:" گل چهارم ما که توسط ارلینگ هالند به ثمر رسید نتیجه بازی را مشخص کرد. حالا دیگر هیچکس جلودار هالند نیست. او همیشه می‌خواهد تمرین کند و در هر بازی عطش پیروزی دارد. در اختیار داشتن چنین بازیکنی برای هر مربی یک موهبت است".

سرمربی دورتموند در ادامه صحبتهای خود گفت:" تابلوی امتیازها در پایان بازی نتیجه ۵-۱ را نشان می‌داد ولی پیروزی دراین بازی آنطور که خیلی‌ها فکر می‌کنند ساده نبود. با اینحال ما حاکم میدان بودیم و در بهترین لحظات ممکن گلزنی کردیم. ما در نیمه اول بازی را خیلی خوب کنترل کردیم و کلن در این نیمه تنها یک نیمه موقعیت داشت. در نیمه دوم ما چندین و چند موقعیت داشتیم و کلن هم دو سه موقعیت داشت که صد در صد نبودند ولی می‌توانستند برای ما مشکل‌ساز شوند. ما در گلی که دریافت کردیم یک لحظه تمرکزمان را از دست دادیم ولی خب نتیجه در نهایت ۵-۱ شد و ما می‌توانستیم چند گل دیگر هم بزنیم".

ساری:

می‌خواهیم با سه امتیاز به تورین برگردیم

مائوریتزیو ساری، سرمربی یوونتوس، مدعی شد که این تیم کار دشواری در بازی امشب مقابل ناپولی خواهد داشت.

امشب دو تیم ناپولی و یوونتوس در آخرین بازی هفته بیست و یکم سری آ به مصاف یکدیگر خواهند رفت. یووه در حال حاضر با ٥١ امتیاز صدرنشین است و در سمت مقابل تیم جنارو گتوسو اصلا روزهای خوبی را تجربه نمی کند و حالا در رتبه عجیب یازدهم قرار گرفته است.

مائوریتزیو ساری که پیش از این هدایت ناپولی را بر عهده داشته، حالا باید در برابر تیم سابق خود قرار گیرد. سرمربی یووه در این باره گفت: " این یک بازی مهم و ویژه برای من است اما این موضوع اهمیت زیادی ندارد. مهم ترین چیز رسیدن به اهداف و خواسته هایمان است. ما باید نمایش خوبی ارائه دهیم و بعد از آن با هر سه امتیاز به تورین برگردیم."

ساری در ادامه گفت: " قطعا بازی سختی پیش روی ما خواهد بود. ناپولی حتی در حال حاضر که شرایط خوبی ندارد هم بسیار خطرناک است. رتبه حال حاضر آن ها بیان گر توانایی های فوق العاده شان نیست. ناپولی حالا از دوره آنچلوتی به سمت گتوسو حرکت می کند. فکر می کنم که در آینده بهتر از این ها خواهند شد و به یک تیم هجومی تبدیل می شوند."

دافغانستان اسلامی جمهوری دولت
دولت جمهوری اسلامی افغانستان
دکرهنی،اوبولگولواومالداری وزارت
وزارت زراعت، آبیاری ومالداری
معینیت مالی و اداری
ریاست تهیه و تدارکات
آمریت تدارکات اجناس و خدمات غیرمشورتی

تعدیل در میعاد اعلان داوطلبی پروژه {تدارک، انتقال و توزیع وسایل مورد ضرورت احداث باغچه‌های خانگی و مکتبی برای ۱۱۹۰ خانم در ولسوالی‌های ولایت کابل}

قبلاً ریاست تهیه و تدارکات وزارت زراعت، آبیاری و مالداری پروژه {تدارک، انتقال و توزیع وسایل مورد ضرورت احداث باغچه‌های خانگی و مکتبی برای ۱۱۹۰ خانم در ولسوالی‌های ولایت کابل تحت داوطلبی شماره MAIL/PD/NCB/G02/99} را به اعلان داوطلبی سپرده که قرار بود جلسه آفرگشایی آن به تاریخ {۲۶/۱۱/۱۳۹۸} برگزارگردد، اما در مدت اعلان پروژه تمدید وارد گردیده است.

بناء به اطلاع داوطلبان واجد شرایط می‌رساند تا در پروسه داوطلبی پروژه متذکره اشتراک نموده و آفرهای سربسته خویش را مطابق شرایط شرطنامه طبق قانون و طرزالعمل تدارکات عامه الی ساعت {۱۰:۰۰} قبل از ظهر روز {دوشنبه} مورخ {۲۸/۱۱/۱۳۹۸} ارایه نمایند، آفرهای ناوقت رسیده و اینترنتی قابل پذیرش نمی‌باشد. تضمین آفر مبلغ (۲۸۰,۰۰۰) افغانی طبق شرطنامه، و شرایط اهلیت (طبق ماده ۱۷ قانون تدارکات عامه) می‌باشد.

آدرس مکان جلسه: دفتر جلسات آفرگشایی، منزل دوم تعمیر حفظ و مراقبت عقب ریاست منابع بشری، وزارت زراعت، آبیاری و مالداری

داوطلبان می‌توانند اسناد مکمل داوطلبی را از وب‌سایت NPA.GOV.AF داونلود نمایند، در صورت عدم داونلود از وب‌سایت، داوطلبان می‌توانند شرطنامه را در سی‌دی یا فلش‌دیسک از آمریت تدارکات اجناس و خدمات غیرمشورتی ریاست تهیه و تدارکات واقع تعمیر معینیت مالی و اداری، منزل اول به شکل رایگان بدست آورند.

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت انرژی و آب
د افغانستان اسلامی جمهوری
د اوبو او انرژی وزارت
معینیت مالی و اداری
ریاست تدارکات
آمریت تدارکات اجناس و خدمات غیرمشورتی
مدیریت عمومی تدارکات اجناس

اعلان تدارکات

وزارت انرژی و آب از تمام داوطلبان واجد شرایط دعوت می‌نماید تا در پروسه داوطلبی پروژه خریداری تعداد (۷) قلم لوازم دفتری برای سال مالی ۱۳۹۹ این وزارت اشتراک نموده و نقل چاپ شده شرطنامه مربوط را در حافظه یا فلش‌دیسک از آمریت تدارکات اجناس و خدمات غیرمشورتی ریاست تدارکات بدست آورده آفر خویش را مطابق شرایط مندرج شرطنامه و طبق طرزالعمل تدارکات طور سربسته از تاریخ نشر اعلان الی ساعت ۹:۳۰ قبل از ظهر به روز چهارشنبه مورخ ۳۰/۱۱/۱۳۹۸ به ریاست تدارکات واقع تعمیر ششم منزل چهارم ارائه نمایند. آفرهای ناوقت رسیده و اینترنتی قابل پذیرش نمی‌باشد، تضمین آفر بصورت بانکی مبلغ (۲۹۱۰۰۰) افغانی برای پروژه فوق‌الذکر بوده و جلسه آفرگشایی بتاریخ ۳۰/۱۱/۱۳۹۸ ساعت ۱۰:۰۰ قبل از ظهر در صالون ارزیابی ریاست تدارکات به شماره داوطلبی /MOEW/PD G006-99/NCB تدویر می‌گردد.

هر روز روزنامه اطلاعات‌روز را پشت در منزل‌تان دریافت کنید

قیمت: ۲۰ افغانی	برای ادارات دولتی و شرکت‌ها		Subscribe to Daily Etilaat Roz	
	شش‌ماهه	٤٠٠٠ افغانی	120$ USD	6 Months
	یک‌ساله	۷۰۰۰ افغانی	200$ USD	Annual

یادداشت: تنها یادداشت روز دیدگاه رسمی اطلاعات روز می‌باشد. مسئولیت سایر نوشته‌ها به نویسندگان آن بر می‌گردد.

روز اطلاعات

- صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: ذکی دریابی zaki.daryabi2@gmail.com
- سردبیر: م.علی جاوید مالکی
- دبیران: الیاس نواندیش، خادم‌حسین کریمی، سهراب سروش و عابر شایگان
- گزارش‌گران و خبرنگاران: ابوذر ملک‌نژاد، جلیل رونق، عصمت‌الله سروش و لطف‌علی سلطانی
- مترجم: جلیل پژواک • ویراستار: شیر مهریار
- صفحه‌آرا: رضا مظفری
- ارتباطات و روابط عمومی: محمدحسین جویا شماره تماس: ۰۷۹۷۴۳۵۷۷۷ - ۰۷۶۷۱۵۲۰۶۲ mjoya.dailyetilaatroz@gmail.com
- ایمیل: dailyetilaatroz@gmail.com
- آدرس: کابل، کارته‌سه شماره تماس: ۰۷۲۹۱۱۹۵۵۱ - ۰۲۰۲۵۰۰۱۸۷ توزیع: شبکه زنگ صبح ۰۷۴۴۰۲۱۹۵۲

یک‌شنبه | ۶ دلو ۱۳۹۸ | سال نهم | ۱۸۹۴ WWW.ETILAATROZ.COM SUNDAY | 26 JANUARY 2020 | YEAR 09 | 1894

ویروس کرونا؛ چقدر باید نگران باشیم؟

بی‌بی‌سی- جیمز گالاگر

مترجم: جلیل پژواک

دست‌کم ۲۶ نفر در اثر ابتلا به نسل تازه‌ی «ویروس کرونا» جان خود را از دست داده‌اند. این ویروس که قبلا برای علم ناشناخته بود، اولین‌بار در ماه دسامبر در شهر «ووهان» چین ظاهر شد.

تاکنون صدها مورد ابتلا به این ویروس تایید شده و کارشناسان انتظار دارند که ارقام افزایش یابد.

شیوع ویروس‌های جدید همیشه نگران‌کننده است. مقامات بهداشت در سراسر جهان در حالت آماده‌باش قرار دارند.

اما آیا شیوع این ویروس پدیده‌ی «امروز اینجا و فردا رفته» است یا اولین نشانه‌ی از چیزی به مراتب خطرناک‌تر؟

این ویروس چیست؟

مقامات بهداشت چین تایید کرده‌اند که ویروس کرونا بیماری‌زا است. این ویروس جزء خانواده‌ی کلان‌تری از ویروس‌های کرونا است که پیش از این فقط شش نوع آن (با ویروس جدید، هفت نوع آن) دیده شده بود که مردم را آلوده می‌کند.

سندرم حاد تنفسی (سارس) که ازخانواده‌ی ویروس‌های کرونا نشأت می‌گیرد، در سال ۲۰۰۲ در چین، از ۸۰۹۸ فرد آلوده، جان ۷۷٤ تن را گرفت.

داکتر «جوزی گلدینگ» از سازمان (WELLCOME TRUST) می‌گوید: «سارس تاریخچه‌ی نگران‌کننده‌ای دارد اما ما برای مقابله با این نوع بیماری‌ها آماده هستیم.»

علائم چقدر شدید است؟

بیماری ناشی از ویروس کرونا ظاهرا با تب آغاز می‌شود؛ به دنبال آن سرفه‌ی خشک و پس از یک هفته منجر به نفس‌تنگی فرد مبتلا می‌شود و در مواردی نیاز است فرد مبتلا برای معالجه به شفاخانه منتقل شود.

تصور می‌شود که از هر چهار مورد آلودگی به این ویروس، یک مورد آن شدید باشد.

ویروس‌های خانواده‌ی کرونا ممکن است باعث ایجاد مشکلات متفاوتی شوند؛ از سرماخوردگی خفیف گرفته تا تشدید بیماری و مرگ.

پروفیسور «مارک وولهاس» از دانشگاه «ادینبورگ» می‌گوید: «وقتی ویروس جدیدی از خانواده‌ی کرونا می‌بینیم، می‌خواهیم بدانیم که علائم آن چقدر شدید هستند. ویروس جدید علائم شبیه به سرماخوردگی دارد و این یک نگرانی است اما به اندازه‌ی بیماری سارس شدید نیست.»

سازمان بهداشت جهانی در نظر دارد وضعیت اضطراری در سطح جهان اعلام کند. این سازمان قبلا به دلیل شیوع آنفلونزای خوکی و ابولا، وضعیت اضطراری اعلام کرده بود.

ویروس کرونا چقدر کشنده است؟

گزارش شده است که ۲٦ نفر به دلیل ابتلا به این ویروس جان خود را از دست داده‌اند. این رقم ۳ تا ٤ درصد موارد شناخته‌شده را تشکیل می‌دهد اما رقم معتبری نیست.

پس از آلوده‌شدن به این ویروس، مدتی طول می‌کشد تا آلودگی منجر به مرگ شود. بنابراین، تعداد بیشتری از افراد مبتلا ممکن است جان خود را از دست بدهند. هنوز مشخص نیست که چند مورد آلودگی گزارش‌نشده وجود دارد.

ویروس کرونا از کجا آمده است؟

ویروس‌های جدید تشخیص می‌شود. آن‌ها معمولا از حیوانات به انسان‌ها سرایت می‌کند. وقتی ویروس در بدن حیوانات باشد، معمولا ناشناخته می‌ماند.

پروفیسور «جاناتان بال»، ویروس‌شناس در دانشگاه «ناتینگهام» می‌گوید: «اگر به شیوع بیماری‌ها در گذشته نگاه کنیم و ویروس جدید نیز از خانواده‌ی کرونا باشد، پس نتیجه می‌گیریم که از حیوانات به انسان‌ها سرایت کرده است.»

بیماری «سارس» از خفاش‌ها شروع شد، سپس «گربه زباد» را آلوده کرد و از بدن این گونه‌ی جانوری به انسان منتقل شد.

«سندرم تنفسی خاورمیانه» یا (مرس) که از زمان شیوعش در سال ۲۰۱۲ تاکنون که از ۲٤۹٤ مورد ثبت‌شده در ۸۵۸ مورد منجر به مرگ شده است، معمولا از «شتر جمازه» به انسان سرایت می‌کند.

ویروس کرونا از کدام حیوان به انسان منتقل شده است؟

شناسایی میزبان ویروس، مقابله به آن را ساده‌تر می‌کند.

شیوع ویروس کرونا به «بازار عمده‌فروشی غذاهای دریایی چین جنوبی» در شهر ووهان، ربط داده شده است.

اما با این‌که برخی از پستانداران دریایی (مانند نهنگ بلوگا) می‌توانند ویروس‌های خانواده‌ی کرونا را در بدن خود حمل کنند، در بازار عمده‌فروشی غذاهای دریایی چین جنوبی حیوانات وحشی زنده از جمله مرغ، خفاش، خرگوش و مار نیز وجود دارد که به احتمال زیاد منبع ویروس جدید هستند.

> *گزارش شده است که ۲۶ نفر به دلیل ابتلا به این ویروس جان خود را از دست داده‌اند. این رقم ۳ تا ۴ درصد موارد شناخته‌شده را تشکیل می‌دهد اما رقم معتبری نیست.*
>
> *پس از آلوده‌شدن به این ویروس، مدتی طول می‌کشد تا آلودگی منجر به مرگ شود. بنابراین، تعداد بیشتری از افراد مبتلا ممکن است جان خود را از دست بدهند. هنوز مشخص نیست که چند مورد آلودگی گزارش‌نشده وجود دارد.*

پژوهش‌گران می‌گویند که ویروس جدید ارتباط نزدیکی با ویروس یافته‌شده در خفاش‌های نعل‌اسبی چینی دارد.

چرا چین؟

پروفیسور وولهاس می‌گوید دلیل شیوع این ویروس برای اولین‌بار در چین می‌تواند وسعت و تراکم جمعیت این کشور و همچنین تماس نزدیک با حیوانات ویروسی در چین باشد. او می‌گوید: «جای تعجب ندارد که این ویروس از چین یا آن بخش جهان، شیوع پیدا کرده است.»

امکان پخش ویروس جدید بین مردم چقدر است؟

در آغاز شیوع ویروس جدید کرونا، مقامات چین گفتند که این ویروس در بین مردم گسترش نمی‌یابد اما اکنون امکان گسترش آن تایید شده است.

دانشمندان نشان داده‌اند هر فرد آلوده، ویروس را به ۱٫٤ تا ۵٫۵ نفر منتقل می‌کند. هر ویروس که بتواند از بدن فرد آلوده به بیشتر از یک نفر سرایت کند، یک ویروس «خودپایدار» است.

ما اکنون می‌دانیم که ویروس جدید ویروسی نیست که خودبه‌خود ظاهر و بعد ناپدید شود.

فقط تصمیمی که در چین گرفته می‌شود ـ از جمله قرنطینه‌کردن شهرها ـ می‌تواند جلو گسترش آن را بگیرد.

در حالی‌که ارقام کنونی در مورد افراد مبتلا به ویروس جدید کرونا، برآوردهای اولیه است اما با توجه به همین ارقام، این ویروس را می‌توان در رده سارس قرار داد.

همچنین نگرانی‌هایی وجود دارد که دیده‌نشدن علائم این ویروس در افراد مبتلا، می‌تواند به گسترش ویروس جدید کمک کند.

پروفیسور «کوک-یونگ یوئن» از دانشگاه «هنگ‌کنگ-شنژن» می‌گوید: «آلوده‌شدن فاقد علامت [به ویروس جدید] امکان‌پذیر به نظر می‌رسد.»

این‌که آلوده‌شدن فاقد علامت در چه موارد و شرایطی اتفاق می‌افتد، معلوم نیست اما مسأله‌ای است که می‌تواند مهار ویروس جدید را به مراتب دشوارتر کند.

این ویروس تا چه حد سریع پخش می‌شود؟

ظاهرا شیوع این ویروس از ٤۰ مورد در هفته به بیش از ۸۰۰ مورد در هفته افزایش یافته است. با این‌حال، چنین آماری گمراه‌کننده است.

بسیاری از موارد به اصطلاح «جدید» از قبل وجود داشته‌اند اما وقتی چین تدابیر نظارتی بیشتری روی دست گرفت، به عنوان موارد جدید شناسایی شدند.

در واقع، اطلاعات بسیار اندکی در مورد سرعت گسترش این ویروس وجود دارد.

با این‌حال، کارشناسان می‌گویند تعداد افرادی که بیمار می‌شوند احتمالا به مراتب بیشتر از آمارهایی است که گزارش می‌شود.

در گزارش «مرکز تجزیه و تحلیل بیماری‌های عفونی جهانی» در «کالج امپریال» لندن آمده است: «این احتمال وجود دارد که شیوع ویروس جدید کرونا از ووهان و ابتلا به بیماری‌های تنفسی متوسط و حاد ناشی از آن، از آنچه فعلا گزارش شده است، بیشتر باشد.»

با این‌که ووهان منطقه مورد تمرکز ویروس جدید بوده است اما موارد ابتلا به این ویروس در تایلند، جاپان، کوریای جنوبی، ویتنام، فرانسه، سنگاپور، تایوان، نپال و ایالات متحده دیده شده است.

آیا ویروس جدید می‌تواند جهش یابد؟

بله. در علم همواره انتظار می‌رود که ویروس‌ها جهش و تکامل یابند. اما پاسخ‌دادن به این‌که جهش ویروس یعنی چه، دشوار است.

ویروس جدید کرونا از یک گونه به گونه‌ی دیگر سرایت کرده است. این ویروس می‌تواند جهش یابد تا از شخصی به شخصی دیگر به راحتی منتقل شود و یا علائم شدیدتری داشته باشد. این چیزی است که دانشمندان از نزدیک آن را تحت نظر می‌گیرند.

چگونه می‌توان ویروس جدید را متوقف کرد؟

ما تاکنون فقط می‌دانیم که این ویروس خودبه‌خود متوقف نمی‌شود. فقط اقداماتی که از جانب مقامات چین روی دست گرفته می‌شود، می‌تواند این اپیدمی را متوقف کند. همچنین واکسینی وجود ندارد که مردم را در برابر ویروس جدید مصئون کند. یگانه گزینه‌ی پیش رو، خودداری از تماس با افرادی است که به این ویروس آلوده شده‌اند، از جمله: وضع محدودیت بر گشت‌وگذار مردم، تشویق مردم به شستن دست‌ها و معالجه‌ی بیماران در منطقه‌ی قرنطینه و محافظت از کارمندان صحی.

همچنین برای شناسایی افرادی که با افراد آلوده در تماس بوده‌اند، به یک کارزار گسترده کارآگاهی نیاز خواهد بود.

واکنش مقامات چین چه بوده است؟

چین با قرنطینه‌کردن ووهان، کار بی‌سابقه‌ای را انجام داده است.

در چندین شهر دیگر که حدود ۳٦ میلیون جمعیت را شامل می‌شود، محدودیت‌های سفر و رفت‌وآمد وضع شده است. دولت چین برخی گردهمایی‌های کلان را ممنوع کرده و همچنین نقاط توریستی از جمله بخشی از دیوار بزرگ چین بسته شده‌اند.

دولت چین در ووهان، مرکز شیوع این ویروس، در حال ساخت یک شفاخانه‌ی هزار بستر جدید برای بیماران است.

واکنش جهان چه بوده است؟

اکثر کشورهای آسیایی معاینه‌ی مسافران بازگشته از ووهان را شدت بخشیده‌اند و سازمان جهانی بهداشت به شفاخانه‌های سراسر جهان از امکان شیوع گسترده‌تر این ویروس هشدار داده است.

سنگاپور و هنگ‌کنگ بررسی مسافران بازگشته از ووهان را آغاز کرده‌اند و مقامات ایالات متحده و انگلیس نیز تدابیر مشابهی را اعلام کرده‌اند.

با این‌حال، اثربخشی چنین اقداماتی هنوز مورد شک و تردید قرار دارد.

اگر ظاهرشدن علائم ابتلا به ویروس جدید کرونا به طور متوسط پنج روز طول بکشد، شخص مبتلا به آن ممکن است در این پنج روز نصف جهان را گشته باشد و بدون این‌که احساس بیماری کند، تمام معاینات و بررسی‌های میدان‌های هوایی را نیز پشت سر گذاشته باشد.

کارشناسان چقدر نگرانند؟

داکتر گلدینگ می‌گوید: «در حال حاضر، تا زمانی که اطلاعات بیشتری کسب نکرده باشیم، گفتن این‌که چقدر باید نگران باشیم واقعا دشوار است.»

پروفیسور بال می‌گوید: «ما باید درباره‌ی هر ویروسی که اولین‌بار وارد بدن گونه‌ی بشر می‌شود، نگران باشیم زیرا ویروس توانسته از اولین مانع بزرگ [سیستم دفاعی بدن انسان] عبور کند. وقتی ویروسی وارد سلول بدن انسان شد و شروع به تکثیر کرد، می‌تواند به تکامل و جهش‌هایی دست یابد که به نوبه‌ی خود می‌تواند به گسترش موثرتر و خطرناک‌تر آن کمک کند. نباید ویروسی فرصت تکامل در بدن انسان پیدا کند.»

آیا واکسنی برای ویروس جدید وجود دارد؟

نه خیر. اما کار برای ساخت چنین واکسینی جریان دارد. گفته شده است که تحقیقات پیشین برای ساخت واکسین مرس، که از خانواده‌ی ویروس کرونا می‌باشد، کار ساخت واکسین برای ویروس جدید را ساده‌تر می‌کند.